

Omakoti

ARHAN**HYVÄN TV-KUVAN JA
ÄÄNEN PUOLESTA.
VUODESTA 1989.**Arhan Ay 0400 644 042
www.arhan.fi
tmi.arhan@gmail.com

JYVÄSKYLÄ » NUMERO 1/2026 » OMAKOTIASUMISEN ERIKOISLEHTI » 18. vuosikerta » www.omakotilehdet.fi

Yksityiset terveyspalvelut hyvinvointia tukemassa

Kattoremontin voi toteuttaa
talvella**20**Häiriötilanteisiin varautuminen
alkaa kotoa**22**

Talentti

Kierrätysmyymälät

Avoinna: ma-pe 10-18.00 ja la 10-15.00

VAAJAKOSKI

Huoltopolku 4

SAMMONKATU

Sammonkatu 5

Huonekalujen ilmainen
noutopalvelu 20 km säteellä
Vaajakosken myymälästä

Noutopalvelu 040 546 3031

**Tervetuloa
ostoksille!**

www.jklkl.fi

Jyväskylän
Katulähetys
Tukea elämän arkeen**KOTI- JA
YRITYS-
MUUTOT****O. JYLHÄ OY**

KAIKKI MITÄ MUUTTOOSI TARVITSET!

- ☒ Täyden palvelun muutot
- ☒ Muuttolaatikat ja pakkaustarvikkeet
- ☒ Varastointipalvelu
- ☒ Haasteellisten esineiden siirrot

Voit maksaa muuton myös sinulle sopivissa
erissä rahoituskumppanimme kautta.

Kysy tarjous soittamalla:

Kotimuutot 024 885 8368

Ulkomaanmuutot 024 885 8369

Yritysmuutot 024 885 8371

tai täyttämällä tarjouspyyntölomake:

www.transport-jylha.fi

AINEKSET HYVÄÄN ELÄMÄÄN

Petäjävedellä nautit maalaiselämän parhaista puolista. Vireä kulttuurielämä, toimivat arjen palvelut ja hienot liikuntapaikat ovat osa petäjävetistä elämänlaatua.

Edulliset tontit ja reilu rakentajarahat tuovat väljyyttä rakennusprojektiisi.

Tutustu kuntaan ja tarjontaan:
www.petajavesi.fi

PETÄJÄVESI
62°15.5' N // 025°11' E

profidoor

Tuotevalikoimamme ovet soveltuvat lähes kaikkiin kohteisiin ja saatte ne mittatilaustyönä luotettavasti ja nopeasti. Myös avaimet käteen palveluna!

Eerik Peltokangas
0400 170 662
eerik.profidoor@gmail.com
Heikki Pihlainen
044 238 0429
heikki.profidoor@gmail.com

Ahjokatu 4, 40320 Jyväskylä
www.profidoor.fi

japa

JAPA-KLAPIKONEET

Ammattilaiselle ja tarveharrastajalle

AKU

TAKUU 2 VUOTTA

AKU-KÄRRYT & TRAIKUT

Hitsatulla ja upposinkityllä rungolla

Jyväskylässä JAPAt ja AKUt myy AGCO Suomi Palokankaalla. Soita ja kysy lisää tai tule paikanpäälle tutustumaan.

**AGCO
SUOMI**

Palokankaantie 16, Jyväskylä

Ari Mäkipää, 040 742 3304, ari.makipaa@agcocorp.com

Harri Lahti, 040 750 7963, harri.lahti@agcocorp.com

Omakoti

www.omakotilehdet.fi

facebook.com/omakotilehti

Ilmestyminen

Nro 1/2026	vko	4
Nro 2/2026	vko	12
Nro 3/2026	vko	19
Nro 4/2026	vko	33
Nro 5/2026	vko	47

Jakelu ja levikki

Jakelulevikki 18 000 kpl

Omakotitalot Jyväskylän, Korpilahden, Laukaan ja Muuramen taajamissa.

Julkaisija ja kustantaja

Nexus Media Oy
Kuninkaankatu 24 A
33210 Tampere
toimisto@nexme.fi

Päätoimittaja

Petri Kaukonen
p. 0400 770 203
petri.kaukonen@nexme.fi

Toimitus

Mari Pihlajaniemi
p. 045 276 5998
toimitus@nexme.fi

Mediamyynti

Nexus Media Oy toimisto
p. 0400 772 229
toimisto@nexme.fi

Taitto ja

ilmoitusvalmistus

Nexus Media Oy
aineistot@nexme.fi

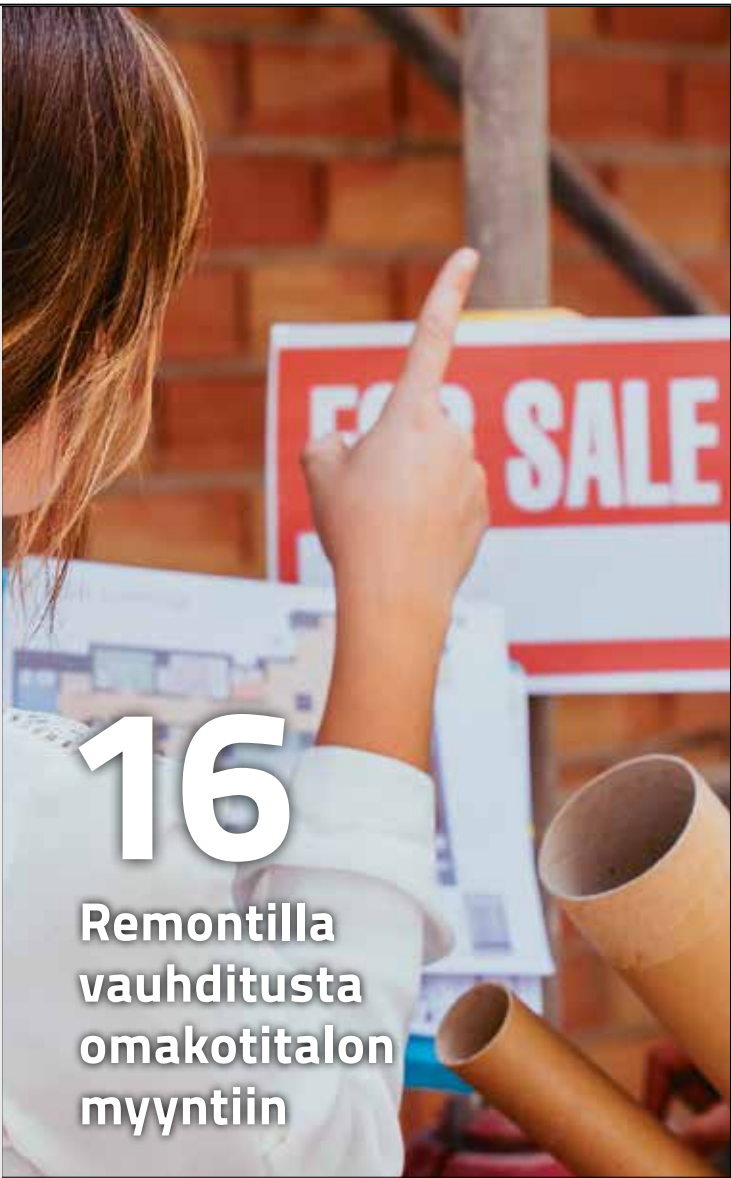
Paino

Sanomala Oy

Etukannen kuva

Joona Kotilainen / Kuvia Suomesta

Lehti noudattaa ilmoitusten julkaisusääntöjä. Reklamaatiot on tehtävä 7 vrk:n aikana ilmoituksen julkaisemisesta Nexus Media Oy:lle. Suurin mahdollinen vastuu ilmoituksen julkaisemisesta sattuneesta virheestä tai poisjäämisestä sekä sen aiheuttamista vahingoista on ilmoituksen hinta. Mikäli ilmoitusmateriaali saapuu aineistopäivän jälkeen Nexus Media Oy ei ole velvollinen korvaamaan painovirheitä. Ilmoituksesta lähetetään oikovedos sopimuksen mukaan. Peruutukset viimeistään aineistopäivänä. Jos ilmoitus on ehditty valmistaa ennen peruutusta, veloitetaan siitä 50 % ilmoituksen hinnasta.

16 Remontilla vauhditusta omakotitalon myyntiin

Freepik

Tässä lehdessä

- 3 Pääkirjoitus
- 4 Ajankohtaista
- 6 Yksityiset terveyspalvelut
- 10 Omakotiasumisen lakikiemuroita
- 12 Ylimääräinen kylpyhuone omakotitaloon
- 15 Lakipalsta
- 16 Kodin arvoa nostavat remontit
- 19 Kolumni: Tuulahduksia Euroopasta
- 20 Kattoremontti talvella
- 22 Kodin paloturvallisuus ja varautuminen
- 24 Tavarankarsiminen
- 26 Ajanviete

Petri Kaukonen
Päätoimittaja

Laittaako sähkön tehomaksu arjen uusiksi?

Energiavirasto julkaisi loppuvuodesta 2025 määräysluonnoksen, joka sai monen omakotiasujan niskakarvat nousemaan pystyyn. Luonnos sisälsi ehdotuksen sähkön tehomaksusta eli ylimääräisestä lisämaksusta, jonka sähköyhtiön asiakas joutuisi maksamaan kulutushuipusta kuukaudelle, mikäli hänen sähkönsiirtosopimuksensa siis moisen tehomaksun sisältää.

Ehdotuksen mukaan tehomaksu määräytyisi jatkossa 15 minuutin huipputehon mukaan viisi kilowattia ylittävän tehon osalta. Muun muassa Omakotiliitto älähti asiasta heti tuoreeltaan, pitäen esitettyä viiden kilowatin tehomaksurajaa aivan liian alhaisena tavanomaiseen arkikäyttöön nähden. Esimerkiksi samanaikainen sähköauton lataus ja sähkökiukaan lämmitys, suihkussa käynti ja ruuan valmistus uunissa nostavat omakotitalon kulutuksen äkkiä esitetyn rajan yli. Myös huipputehon 15 minuutin mittausaikaa pidettiin liian lyhyenä.

Määräyksen on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2029, mutta sähköverkkoyhtiöt voivat alkaa noudattaa sitä vaikka jo tänä vuonna, kun määräys on hyväksytty. Perimmiltään tavoitteena on tasoittaa sähkönkäytön tehohuippuja ja näin tasapainottaa sähköverkkomme kuormitusta. Toteutuessaan määräys tulee kuitenkin edellyttämään omakotiasujilta uudenlaista ajattelua arkeen, ja kenties uusia teknologisia ratkaisuja tuomaan joustoa ja suunnitelmallisuutta sähkönkulutukseen.

Lämpimin terveisin,
Petri Kaukonen

päätoimittaja

UUDET TOIMITILAT
KELJONKANKAAN ETELÄPORTISSA

TERVETULOA EDULLISILLE
VANNE- JA RENGASKAUPOILLE

RESURS BANK RAHOITUS

PÄIJÄT-KUMI
RENGASLIIKE

Härkökuja 7, 40530 Jyväskylä, p. 014 374 1435 • Ark. 8–17

paijatkumi.fi

Punainen Risti
Länsi-Suomen piiri
Reshop

KAIKKEA KOTIIN

SPR Reshop

KIERRÄTTÄÄ HYVÄÄ

Kierrätysmyymälämme:

Palokka, Kirri
Kիրrinpolku 5
040 146 0641
ma-pe 10–18, la 10–15

Jyväskylä, Seppälä
Ahjokatu 14-16
040 145 8807
ma-pe 10–18, la 11–17

Jyväskylä, Keljo
Kylmälahdentie 6
040 548 7277
ma-pe 11–17, la 11–16

» LYHYESTI

Halpalaitteiden paloriskit unohtuvat helposti ostohuomassa

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva muistutti marraskuussa, aivan joulun ostoshuuman ja Black Fridayn alla, että halpaverkkokaupoista tilatut sähkölaitteet voivat aiheuttaa paloriskin ja sähköiskun vaaran.

Nettishoppailu voi säästää aikaa, rahaa ja vai-
vaa, mutta vain, jos ostokset tehdään harkiten. Hetken huumassa tehty tilaus voi johtaa petty-
mykseen tai jopa suurvahinkoon, jos esimerkik-
si edullisesti ostettuun sähkölaitteeseen tulee
vika.

Sähkön aiheuttamat rakennuspalot ja raken-
nuspalovaarat aiheuttavat Turvallisuus- ja ke-
mikaaliviraston Tukesin mukaan pelastuslaitok-
sille vuosittain yli 2 000 hälytystehtävää. Tur-
vassa on havaittu, että sähkölaitteiden ja laturien
vioista aiheutuvat tulipalot ovat olleet kas-
vussa.

– Osassa tapauksista laite on tilattu halpa-
verkkokaupasta. Vaikka vahinkoja korvataan, ne
aiheuttavat aina huolta ja harmia ja joskus me-
netyksiä, joita raha ei korvaa, sanoo Turvan pal-
velupäällikkö **Matti Hämäläinen**.

Tulipaloriski voi syntyä, jos laitteessa on val-
mistusvirhe, huonolaatuisia osia tai se ei kestä
Suomen sähköverkon jännitettä. Erityisesti hal-
patuotteissa voi olla puutteita ylikuumenemis-
suojauksessa, ja laturit voivat aiheuttaa oikosu-
lun tai ylikuumenemisen.

– Halpaverkkokaupasta tilatun laitteen aihe-
uttama tulipalo on pahimmillaan tuhonnut koko
kodin. Eräässä tapauksessa latauksessa ollut
sähkölaitte johti yli 300 000 euron palovahin-
koon. Turvallisuudesta säästämisen voi lopulta
koitua erittäin kalliiksi, Hämäläinen jatkaa.

Muista nämä turvallisuusvinkit sähkölaitteiden kanssa

Turvallinen ostaminen alkaa luotettavasta verk-
kokaupasta. Varmista, että verkkokauppa on
tunnettu ja toimii EU:n lainsäädännön mukai-
sesti. Epäilyttävän halpa hinta voi tarkoittaa,
että tuotetta ei ole testattu turvallisuusstandar-
dien mukaan.

Tuotteiden latureina on suositeltavaa käyttää
ainoastaan alkuperäisiä, laadukkaita latureita.

Tulipaloriskin voivat aiheuttaa myös vikaantu-
neet sähkölaitteet, kuten televisio, tietokoneet,
kylmälaitteet, pesukoneet ja laturit. Jos jotain
vikoja ilmenee, pistorasia tai laite tulee ottaa
pois käytöstä ja tutkituttaa vika ammattilaisel-
la mahdollisimman pian vian havaitsemisen jäl-
keen.

Toimi oikein sähköpalon sattuessa

Katkaise virta mahdollisimman nopeasti. Irrota
laitteen virtapistoke, jos se on turvallista.

Jos pistoketta ei voi irrottaa, sulje tai irrota su-
lake virran katkaisemiseksi.

Tukahduta alkava palo käsisammuttimella,
sammutuspeitteellä tai paksulla matolla (ei kui-
tenkaan muovi- tai tekokuitumatolla).

Huomioi, että akkulaitteiden palo voi olla eri-
tyisen vaikea sammuttaa itse.

Tulipalotilanteessa tärkeintä on huolehtia
omasta ja muiden turvallisuudesta. Jos palo
leviää tai on hallitsematon, poistu välittömäs-
ti, sulje ovet perässäsi ja soita hätänumeroon
112.

Tilkkuilu mahdollistaa luovuuden ja kierrätyksen

Taitoliitto valitsi vuoden 2026 kä-
sityötekniikaksi tilkkuilun. Tilkkui-
lussa eli tilkkutöissä yhdistyvät pe-
rinteet ja rajaton määrä luovuut-
ta. Lisäksi tilkkutyöt antavat hyvän
mahdollisuuden hyödyntää huk-
ka- ja ylijäämäkankaita käsityöhar-
rastuksessa.

– Tilkkutöihin voi hyvin käyttää
uusien materiaalien sijaan myös
muista käsitöistä jääneitä kan-
gaspaloja tai kierrätysmateriaale-
ja. Näin sellaisetkin palat, joita ei
muuten voisi hyödyntää, tulevat
järkevään käyttöön, sanoo Taitoliit-
ton toiminnanjohtaja **Minna Hyy-
tiäinen**.

– Ajan saatossa olemme osin ka-
dottaneet ymmärryksen materi-
aalien arvokkuudesta. Nyt on hyvä
hetki pysähtyä pohtimaan neit-
seellisten materiaalien tuotannon
ympäristökuormaa sekä tekstiili-
teollisuuden ylijäämäateriaalien
hyötykäyttöä. Kaikenlainen mate-
riaalien elinkaaren pidentäminen

on vastuullisempaa kuluttamista.

Käytännön tarpeista luovaksi taiteeksi ja harrastukseksi

Monipuoliset tekniikat avaavat tilk-
kutöistä kiinnostuneelle lähes ra-
jattomasti erilaisia tapoja, kurin-
alaisesta ja tarkasta mallin mukai-
sesta ompelusta vapaaseen tilkku-
maalaukseen. Kierrätysmateriaa-
lien käytössä tilkkuompeleijan kan-
nattaa kiinnittää huomiota mate-
riaalien laatuun: tilkkutyössä kan-
kaiden olisi hyvä olla keskenään
samanpaksuisia ja -laatuisia.

Suomessa tilkkutöiden perinne
on saanut vaikutteita muun muas-
sa Pohjois-Amerikkaan suuntau-
tuneen siirtolaisuuden ja paluu-
muuton myötä, joka toi vaikutteita
1900-luvun alkupuolella erityises-
ti Pohjanmaan rannikkoseuduille.
Teollisen tekstiilituotannon ja talo-
udellisten muutosten myötä koti-
talouksien tilkkutyöt ovat muuttu-

neet välttämättömästä tarpeesta
harrastukseksi.

Nykyään tilkkutyötä tehdään
sekä perinteisin mallein että hy-
vin modernina, taiteellisenä ilmai-
suna. Suomessakin toimii useita
tilkkukiltoja, joissa tilkkuilu on mitä
suuremmassa määrin myös yhteis-
öllistä oppimista ja taitojen jaka-

mista.

Tilkkutyö ei ole siis vain tekniik-
ka – se on ajattelutapa, jossa jokai-
nen pala on mahdollisuus, kuvailee
Taitoliitto. Ei ole yhtä oikeaa tapaa
tehdä tilkkutöitä, vaan tilkkuilussa
tärkeää on erilaisten tekniikoiden,
materiaalivalintojen ja tapojen hy-
väksyminen.

Erik Mclean / Unsplash

Kiinteistöjen järjestelmät kuntoon ennen pakkasia

Järkevää kiinteistön ylläpitoa on varmistaa kaikkien laitteiden ja järjestelmien toiminta jo ennen kovinta talvea. Motiva nosti aiheen esille tiedotteessaan jo loppuvuodesta ja korosti, että myös energiankulutus pysyy kurissa, kun laitteet ja järjestelmät toimivat oikein. Oikeat säädöt ja asetukset pitävät niin ikään huolta tilojen viihtyisyydestä.

– Rakennusta ei pidä lämmittää tuloilman kautta, jollei kyseessä ole ilmalämmitteinen kohde. Eli tuloilman sopiva lämpötila kannattaa asettaa välille 16–18 celsiusastetta. Näin ilma vaihtuu tehokkaasti eri tiloissa eikä lämmin ilma jää katonrajaan. Tuloilma lämpenee huonetilassa sitten sopivaksi lämmitysjärjestelmän avulla, muistuttaa asiantuntija **Minna Tolvanen** Motivasta.

Tarkista, varmista ja säädä oikein

Kun ilmanvaihdon nestekiertoinen lämmöntalteenottojärjestelmä on puhdas ja sen LTO-pii-

rin glykolipitoisuus oikea, se toimii tehokkaasti. Muun tyyppisissä LTO-malleissa puhtauden lisäksi keskeistä on tiiveyden varmistaminen.

– Erityisesti talvella tarpeenmukaisesta ilmanvaihdosta on hyötyä, jottei tuhlata turhaan energiaa. Myös lämpötilat kannattaa säätää tilakohtaisesti. Oleskelutiloissa oikea lämpötila on 20–21 C, porrashuoneissa 16–18 C ja muissa tiloissa, kuten varastoissa 10–12 C. Autotalissa riittää 5 C, Tolvanen lisää.

Sähköisiä lisälämmittämiä ei normaalisti tarvita, kun lämmitysverkosto on tasapainossa ja toimii suunnitellusti. Ennakoivassa lämmityksessä varataan lämpöä rakennukseen ennen pakkasjaksoa tai sähkön hintapiikkejä, erityisesti sähkölämmitys- tai lämpöpumppukohteisissa.

Sähkön tehopiikkejä voi pienentää esimerkiksi ajoittamalla ilmanvaihtolaitteiden käynnistymisen eri ajankohtiin. Myös autosähköla-
taukseen voi tarvittaessa asettaa rajoituksia.

Samalla tasaantuu tehontarve. Lämpöpump-
pujen ja muiden lämmityslaitteiden toiminta on varmistettava ja tarvittaessa huolehditta-
va huollosta ennen kovimpia pakkupakkasia. Lämpöpumpun toimintaa kannattaa seurata ja vikailmoituksiin reagoida pikaisesti, jottei läm-
pöpumppu jää tuottamaan lämpöä sähkövas-
tuksilla.

Automaatio ja anturit tarkistuslistalle

Hybridilämmityksessä säädöt ja automaatio ovat keskeisiä. On harkittava tarkkaan, milloin kannattaa hyödyntää lämpöpumppua ja milloin kaukolämpöä. Erityisesti uusien asennus-
ten jälkeen on varmistettava ohjauksen toimi-
vuus. Automaatiota kannattaa seurata ja mit-
tausantureiden toiminta korjata tarvittaessa. Kiinteistöjen käyttäjiltä voi kysyä palautetta ti-
lojen viihtyisyydestä, rakennuksen toiminnasta ja sisäilmasta.

Kaukosäädin on kodin yllättävä bakteeripesäke

Milloin olet viimeksi puhdistanut televi-
sion kaukosäätimen? Siivousyritys Koti
Puhtaaksi Oy:n toimitusjohtaja **Reetta Alastalo** epäilee, että suurin osa suo-
malaisista ei osaa vastata kysymykseen. Kaukosäädin on kuitenkin monen yllä-
tykseksi yksi kodin likaisimmista esineis-
tä.

– Kaukosäädintä kosketaan päivittäin, mutta sen puhdistaminen unohtuu hel-
posti. Kun useat ihmiset käyttävät sa-
maa laitetta, bakteerit kulkeutuvat kä-
destä toiseen ja pöpöt leviävät, Alastalo
kertoo.

Sykyisin flunssien, norovirusten ja
muiden tautien leviämiskäsi on erityi-
sen suuri. Yksinkertaisilla toimilla, kuten
kaukosäätimen säännöllisellä puhdistam-
misella, voi vähentää tartuntojen mää-
rää kotona.

– Kodin siivouksessa keskitytään usein
näkyvästi likaisiin kohteisiin, kuten lat-
tioihin ja tasoihin. Todelliset bakteeri-
pesäkkeet ovat kuitenkin usein esinei-
tä, jotka eivät näytä likaisilta, mutta joi-
ta kosketaan jatkuvasti. Kaukosäätimen
pyyhkiminen kerran viikossa ja sairas-
telukauden aikana useamminkin voi eh-

käistä koko perheen sairastumista, Alas-
talo sanoo.

Puhdista myös kahvat, nupit ja valokatkaisijat

Näppärimmin kaukosäätimen puhdistus
onnistuu kevyesti kostealla siivousliinal-
la ja vanupuikolla, jolla pieniinkin väleihin
pääsee käsiksi. Halutessaan kaukosää-
timen voi myös desinfioida pyyhkimällä
sen talouspaperilla ja tipalla käsidesiä. Alastalo muistuttaa, että patterit tulee
aina poistaa laitteesta ennen puhdistuk-
sen aloittamista ja antaa laitteen kuivah-
taa kunnolla ennen niiden takaisin lait-
toa.

Kaukosäätimen lisäksi säännöllinen
puhdistus kannattaa tehdä myös tieto-
koneen näppäimistölle, hiirelle ja peli-
konsoleille sekä valokatkaisijoille, kah-
voille ja kodinkoneiden nupeille.

– Tiheästä käsi-
pesusta ei juu-
ri ole hyötyä, jos päivittäin koskettavat
esineet jäävät puhdistamatta, Alastalo
toteaa.

Flunssakaudella hän neuvoo kiinnittä-
mään huomiota myös tiheään käsipyyh-
keiden ja siivousliinojen pesuun.

Freepik

Terveys- teema

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Terveyttä ja hyvinvointia – mutta mistä?

Suomen julkiset sosiaali- ja terveyspalvelut ovat myllerryksessä samalla kun väestö ikääntyy, ylipainon määrä on nousussa ja kokemus henkisestä kuormituksesta kasvanut. Muutospaineissa myös yksityisten terveyspalveluiden rooli suomalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä on menossa uusiksi.

On hyvin tunnettu tosiasia, että uudenvuodenlupauksilla on tapana saada kuntosalit täyttymään alkuvuodesta.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen vaikuttaa kiinnostavan suomalaisia kuitenkin jo muiltakin osin – ja hyvä niin. Esimerkiksi vuonna 2024 julkaistut ruokasuositukset näkyivät lihajalosteiden ja leikkeleiden myynnissä, jonka marraskuussa kerrottiin kääntyneen viime vuoden aikana laskuun.

Samaan aikaan sosiaali- ja terveyspalvelumme ovat kuitenkin myllerryksessä. Sosiaali- ja terveysminis-

teriö (STM) julkaisi syksyllä vuoteen 2040 ulottuvan sote-visiona, jossa tuotiin esille sote-palveluiden ydinongelmia. Visiossa todettiin muun muassa palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden olevan nykyisellään riittämätön, ja monikanavaisen sote-järjestelmän vaikea ohjata.

Tilanteeseen tavoiteltiin korjausliikettä perustamalla hyvinvointialueet, joihin on kuitenkin kohdistunut viime vuosina suuria säästöpaineita. Vaikka sote-uudistus koski varsinaisesti vain julkisia palveluita, se on vaikuttanut myös alan yksityisiin toimijoihin. Toimiala on yleisesti suur-

ten muutosten äärellä, toteaa terveyspalvelujohtaja, asiantuntijalääkäri **Emma Kajander** Hyvinvointiala Hali ry:stä,

– Kaikki, mikä tapahtuu julkisissa sotepalveluissa, oli se sitten hyvää tai huonoa, heijastuu yksityisiin palveluihin ja niiden kysyntään.

Yksityinen sektori tuottaa osan julkisista palveluista

Hyvinvointiala Hali ry edustaa sosiaali- ja terveysalan yrityksiä, yhdistyksiä ja järjestöjä, jäseninään noin 1500 alan toimijaa. Emma Kajander

kertoo jäsenkunnan sisältävän niin suurimpia sotealan yrityksiä kuin esimerkiksi pieniä hoiva-alan palveluntuottajia.

– Jäsenemme tuottavat aika paljon myös julkisia palveluita. Hoivapalveluja ostetaan vaikka näiltä yksityisiltä palveluntuottajilta.

Sosiaali- ja terveysministeriön sote-visio nostikin esille myös niin sanotun monituottajuuden roolin palveluiden saatavuudessa. Kajander toteaa, että monituottajuutta tarvitaan, jotta hyvinvointialueiden vastuulla olevat palvelut voidaan yllipäätään järjestää.

Freepik

– Niitä voivat tuottaa sekä hyvinvointialueet itse, mutta myös yksityiset yritykset, järjestöt ja itsenäiset ammatinharjoittajat.

Hyvinvointialueet ovat kuitenkin ryhtyneet säästämään myös ostopalveluista, mikä voi pahimmillaan ennen pitkää heikentää palvelujen saatavuutta. Yhtenä ratkaisuna rajallisiin sote-resursseihin Kajander esittää valinnanvapausmallia, jossa soten rahavirrat seuraisivat asiakasta tämän haluaman palveluntuottajan pariin. Näin voitaisiin kenties saada myös uusia pieniä palveluntuottajia niille paikkakunnille, joissa hyvinvointialueet ovat lakkauttaneet terveyskeskuksen.

– Ei tarvitsisi aina olla isoa sote-keskusta kaikkine palveluineen, vaan aika monelle voisi riittää peruspalveluna, että olisi lääkäri-hoitaja -pari.

Työvoiman saatavuudessa odotettavissa haasteita

Hyvinvointialueiden viimeaikaiset säästökuurit ja henkilöstövähennykset ovat Kajanderin mukaan johtaneet vähän yllättäenkin siihen, että tällä hetkellä työvoimaa on sote-sektorilla yhtäkkiä poikkeuksellisen hyvin saatavilla.

– Nyt juuri sattuu olemaan tällainen suvantovaihe. Hyvinvointialueet ovat säästäneet myös siinä, että on ollut ennätyksellisen paljon yt-neuvotteluja ja vähennetty työnte-

kijöitä.

Vaikka sotealan työvoiman saanti on tällä hetkellä hyvä, tilanne todennäköisesti muuttuu lähitulevaisuudessa. Kajander arvioi alan ammatillisista tulevan suuri pula jo ennen 2030-lukua.

– Se johtuu siitä, että väestö vanhenee niin paljon, että palvelun- ja hoivantarve kasvaa ja hoidontarve kasvaa. Pienemmät ikäluokat eivät voi olla sellaisia, että kaikki niissä kouluttautuvat sote-alalle.

Vaikka tekoälystä ja teknologian kehityksestä odotetaan helpotusta tilanteeseen, työvoiman riittävyys tuleekin hänen mukaansa olemaan lähivuosikymmeninä yksi alan suurimpia haasteita.

Kelan valinnanvapauskokeilu on koettu toimivaksi

Kela aloitti syyskuussa 2025 valinnanvapauskokeilun, jonka puitteissa 65 vuotta täyttäneet voivat käydä yksityisellä yleislääkärillä julkisen terveydenhuollon asiakasmaksun hinnalla. Kokeilun sisältämien käyntien määrä kuten niihin sisällytetyt tutkimukset ovat kuitenkin rajallisia.

Haastattelun hetkellä marraskuussa kokeilua oli takana runsas pari kuukautta. Emma Kajander toteaa kokeilun käynnistyneen hyvin.

– Arviomme mukaan ensimmäisen parin kuukauden aikana sen pii-

rissä on luultavasti tehty suunnilleen 20 000 käyntiä.

Heidän tietonsa pohjautuvat kuitenkin osin Hali ry:n jäseniltä kerättyyn tietoon. Kajander huomauttaa Kelan tilastojen perustuvan korvausten maksuhetkeen eikä asiakaskäynnin ajankohtaan, joten ne laahaavat hieman jäljessä. Jäsenet ovat keränneet myös palautetta asiakkailtaan.

– Asiakkaat ovat olleet tyytyväisiä siihen, että hoitoon on päässyt nopeasti ja että he ovat itse saaneet määrillä hoidon tarpeen,

Kajanderin näkemyksen mukaan myös palveluntuottajat ovat olleet kokeiluun tyytyväisiä. Etenkin järkevän kattohinnan määrittely eri tutkimustoimenpiteille on vaatinut tarkkaa harkintaa. Hän pitää sitä kuitenkin onnistuneena.

– Tähän on lähtenyt mukaan hyvin satoja palveluntuottajia ympäri Suomen – mutta ei mitenkään yltiöpäisen innostuneena, mikä viittaisi siihen että korvaustaso olisi liian korkea.

Valinnanvapauskokeilu antaa tilaa myös päivityksille

Kajander kehuu valinnanvapauskokeilun suunnittelua onnistuneeksi. Joustavana sitä voidaan tarvittaessa päivittää, mikäli muutostarpeita ilmenee, ja uusien palveluntuottajien on helppoa liittyä siihen mukaan myöhemminkin. Hän uskookin uusienkin toimijoiden innostuvan nähdessään miten esimerkiksi suuremmat ovat onnistuneet.

– Ja voi jopa muodostua ihan uusiakin yrityksiä, jotka ovat huomanneet, että tässä voi olla heille mahdollisuus toimia markkinoilla.

Kajander kertoo pohtineensa aluksi, oliko kokeiluun sisällytetty tutkimusvalikoima liian suppea laboratoriokokeiden ja erityisesti röntgentutkimuksen suhteen. Sillä on kuitenkin pärjätty hänen mukaansa yllättävän hyvin.

– Uskon, että kun kokeilussa mennään vähän pidemmälle, pitää kuitenkin keskustella olisiko siihen järkevää sisällyttää enemmän kuin kolme käyntiä vuodessa.

Vaikka vain harva tarvitsee niin

KORKEALAATUISET HAMMASLABORATORIOPALVELUT

- Hammasproteesit suoraan asiakkaalle
- Proteesien pohjaukset, korjaukset sekä puhdistukset jopa ilman ajanvarausta
- Urheilijoiden yksilölliset hammassuojat
- Silensor®-kuorsauskiskot lievään uniapneaan
- elacin®-kuulonsuojaustuotteet

ERIKOISHAMMASTEKNIKKO EHT Jani Ruppä

Jyväskylä Sepänkatu 14, 014-334 7000
Jämsä Keskuskatu 10-12, 040-753 7287

paljon palveluita, hoidon jatkuvuuden vuoksi hänen mielestään olisi arvokasta, että asiakkaat voisivat jatkaa hoitoaan samassa paikassa. Nyt asiakas voi käydä kolme ensimmäistä kertaa yksityisellä, mutta joutuu sen jälkeen jatkamaan hoitoaan julkisella puolella.

Terveyspalveluiden trendinä digitaalinen seuranta

Kajander toteaa monien olevan hyvin kiinnostuneita hoitamaan terveyttään ja ennaltaehkäisemään vaivoja. Vastaanotoilla on huomattu entistä useampien asiakkaiden harrastama terveyden ja kunnon optimointi ja digitaalisten ratkaisujen hyödyntäminen terveyden seurannassa.

– Ja he myös käyttävät erilaisia apuvälineitä siihen; älykelloja, unen monitorointia ja aktiivisuuden monitorointia, tämän tyypistä. Kyllä ne tulevat esille esimerkiksi siellä lääkärin vastaanotolla ihan eri tavalla kuin 10 vuotta sitten.

Yksityisten terveyspalveluiden pääpaino on Kajanderin mukaan edelleen perinteisessä terveydenhuollossa. Asiakkaat kuitenkin haaveilevat nykyisin terveyspalvelujen pariin ollessaan huolissaan esimerkiksi muuttuneesta pulssiprofiilistaan tai heikentyneestä unenlaadusta.

– Ja sitten ollaan hyvin kiinnostuneita siitä miten pitäisi syödä, ja mittaauttamaan erilaisia pitoisuuksia veressä.

Samalla väestön ikääntyminen, suomalaisten kasvanut ylipaino ja yleistynyt liikkumattomuus ovat olleet jo pitkään terveysalan haasteina. Kajander mainitsee yhtenä riskitekijänä myös istumatyön. Asia ei kuitenkaan ratkea tuijottamalla sitä, miten paljon viikkoonsa saa mahdollutettua suunniteltua liikunnan harrastamista. Sen sijaan hän kehottaisi ihmisiä panostamaan aktiiviseen arkeen.

– Kaikki sellainen kävely, tekeminen ja puuhastelu on äärimmäisen hyvä. Ja mitä enemmän on ikää, sitä tärkeämpää on, että pysyy myös liikkeellä.

Freepik

Mitä vitamiineja kannattaa syödä?

Ravintolisien käyttö on ollut Suomessa jo pitkään yleistä. Esimerkiksi vuonna 2017 niitä käytti 64 prosenttia 18–74-vuotiaista naisista ja 52 prosenttia miehistä.

Aina ravintolisät eivät kuitenkaan olisi tarpeen, sillä kehon tarvitsemia vitamiineja ja kivennäisaineita saadaan usein aivan riittävästi jo ruoasta. Myös liiallinen vitamiinien saanti voi olla haitallista. Yliannoksen vaara piilee etenkin rasvaliukoisissa vitamiineissa, jotka varastoituvat elimistöön.

Mitä vitamiineja siis esimerkiksi perusterveen aikuisen kannattaisi ottaa – ja milloin?

Yleisesti ottaen vitamiinien tarpeeseen vaikuttavat ihmisen ikä, ruokavalio ja terveydentila. Vitamiinit voi ottaa mihin vuorokaudenaikaan tahansa, mutta rasvaliukoiset vitamiinit (A, D, E, K) imeytyvät paremmin ruokailun yhteydessä otettuina. Suomessa kannattaa kiinnittää huomiota ainakin kolmen vitamiinin tai ravintolisän saantiin:

1. Kaikki suomalaiset, myös aikuiset, tarvitsevat D-vitamiinia ravintolisästä ainakin pimeinä talvikuukausina. Lasten, iäkkäiden, raskaana olevien ja imettävien olisi hyvä saada sitä ympäri vuoden. D-vitamiinia on hankala saada riittävästi ruoasta, mikäli ruokavalio ei sisällä päivittäin D-vitamiinoituja tuotteita, kasviöljyjä ja kalaa. Koska D-vitamiini on rasvaliukoinen vitamiini, se imeytyy kehoon parhaiten ruuan kanssa otettuna.

2. B12-vitamiinia esiintyy luontaisesti suuria määriä vain eläinperäisissä tuotteissa, kuten lihassa ja maitotuotteissa, mutta sitä saadaan myös esimerkiksi täysjyväviljasta. B12-vitamiinin puute voi kuitenkin aiheuttaa anemiaa ja hermostovaurioita, joten varsinkin vegaanien ja kasvissyöjien kannattaa turvata sen riittävä saanti ravintolisänä.

3. Jodi on etenkin kilpirauhasen toiminnalle tärkeä kivennäisaine, jonka puute voi aiheuttaa muun muassa voimattomuutta ja keskittymisvaikeuksia. Sisä saadaan esimerkiksi jodidusta suolasta, maitotuotteista, kananmunista ja kalasta. Vegaanien ja kasvissyöjien kannattaa siis huolehtia myös jodin riittävästä saannista. Liioitella ei kuitenkaan tarvitse: jodin saantisuositus on aikuisille 150 mikrogrammaa vuorokaudessa, ja myös liiallisesta jodinsaannista voi koitua terveysongelmia.

Lähteet: www.yle.fi, www.yliopistonapteekki.fi

Huomiota hammasterveyteen

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) tiedotti vuoden 2024 lopulla hampaiden eroosion olevan hyvin yleistä aikuisilla. Terve Suomi -väestötutkimuksessa oli havaittu, että vähäistä eroosiota hampaissa esiintyy jopa 71 prosentilla suomalaisista ja vähintään kohtalaista eroosiota 17 prosentilla.

Eroosiolla tarkoitetaan hampaan kiilteen liukenemista ja hampaiden syöpymistä. THL:n mukaan erityisesti happamat juomat, kuten energia- ja urheilujuomat pehmentävät ja liuottavat hammaskiillettä ja aiheuttavat eroosiota.

Hampaiden reikiintyminen eli karies on puolestaan yleisin suun sairauksista ja aiheutuu bakteereista. Hampaiden reikiintymistä voi ehkäistä itse muutamalla arkisella, mutta tehokkaalla keinolla:

1. Pese hampaat fluorihammastahnalla aamuin ja illoin. Pese hampaita vähintään kahden minuutin ajan ja käy jokaisen hampaan kaikki pinnat läpi hammasharjalla. Valitse hammasharjaksi mahdollisimman pehmeäpäinen harja, jotta ikenet eivät vaurioidu ja vetäydy. Sähköhammasharja on tavalista hammasharjaa tehokkaampi puhdistaja.

2. Puhdista hammasvälit päivittäin ennen hampaiden harjausta, jotta ruoantähteet poistuvat hammasväleistä. Hammaslankaa tai hammasväliharjaa käyttämällä hammastahnan fluori pääsee vaikuttamaan hammasväleissä, mikä ehkäisee reikien muodostumista.

3. Odota ruokailun jälkeen vähintään puoli tuntia ennen hampaiden harjausta. Jokainen ruokailu aiheuttaa suuhun happohyökkäyksen, jonka aikana hampaat ovat hauraammat. Hampaat kannattaa siis pestä aamuisin ennen aamupalaa tai odottaa vähintään 30 minuuttia aamupalan jälkeen ennen harjausta.

4. Ruokailu aiheuttaman happohyökkäyksen vuoksi kannattaa myös pitää ateriaritmi tasaisena ja syödä päivän aikana korkeintaan 5–6 ateriaa. Jos suussa on jatkuvasti happohyökkäyksiä, hampaat altistuvat reikiintymiselle ja kulumiselle. Ruokailun jälkeen otettu ksylitolipurukumi tai -pastilli katkaisee ruokailun aiheuttaman happohyökkäyksen, jolloin hampaat altistuvat vähemmälle raskuudelle.

5. Vesi ei aiheuta suuhun happohyökkäystä, joten sitä kannattaa suosia ruokajuomana. Sitä voi juoda myös aterioiden välissä, kun taas virvoitusjuomat, mehut ja limsat on parempi säästää enemminkin juhlahetkiin.

Lähteet: www.thl.fi, www.kaypahoito.fi. ■

KULTA VINTAGE KIERTUE

OSTAMME KULTAA, HOPEAA, ARVO- JA KERÄILYESINEITÄ

Timanttisormukset • designkorut • kultakorut • hopeakorut • pöytähopea
• kultaharkot • romukulta • romuhopea • kellot • kolikot • setelit • Moneta
• militaria • arvoesineet • keräilytuotteet

 vintagekulta kulta.vintage vintagekulta

Kiertueaikataulu

Olemme parkkipaikalla

 Palvelemme myös
10 myymälässä ympäri Suomen

Maanantaina 09.02.2026

Postinro	Klo	Paikka
41800	11:30-12:30	Korpilahti K-Market
42300	13:10-14:10	Jämsänkoski tori
42100	15:10-16:30	Jämsä tori
35600	17:00-17:30	Halli K-Market Hokka
35400	18:00-18:45	Länkipohja Sale

Tiistaina 10.02.2026

Postinro	Klo	Paikka
42100	10:00-11:30	Jämsä Lidl
42300	12:30-13:30	Jämsänkoski K-Market Vilja
40900	14:20-15:15	Säynätsalo kirjasto
40950	15:30-16:45	Muurame K-Supermarket
40320	17:10-18:30	Jyväskylä Puulo Seppälä

Keskiviikkona 11.02.2026

Postinro	Klo	Paikka
40320	09:30-11:00	Jyväskylä Tokmanni Seppälänkangas
41370	11:30-12:15	Leppävesi K-Market Tiitus
41330	12:30-13:15	Vihtavuori K-Market Vihtori
41340	14:30-16:00	Laukaa K-Supermarket
44300	16:40-17:40	Konnevesi K-Market

Torstaina 12.02.2026

Postinro	Klo	Paikka
44200	09:30-10:30	Suolahti tori
44100	10:45-12:10	Äänekoski tori
43100	12:50-14:10	Saarijärvi tori
43500	14:50-16:00	Kartsula, tori
43700	16:50-17:20	Kyyjärvi ABC (kylmäasema)

Perjantaina 13.02.2026

Postinro	Klo	Paikka
44500	09:30-10:45	Viitasaari tori
44800	11:30-12:40	Pihtipudas K-Supermarket
44320	13:45-14:30	Konginkangas kirjasto
43100	15:15-16:30	Saarijärvi tori
41520	18:00-19:00	Hankasalmi tori

Lauantaina 14.02.2026

Postinro	Klo	Paikka
76100	09:30-10:45	Pieksämäki tori
41400	12:45-13:30	Lievestuore tori
40100	14:00-15:30	Jyväskylä tori
40270	15:45-17:00	Jyväskylä Lidl Palokka
40520	17:15-18:15	Jyväskylä K-Supermarket Länsiväylä

Sunnuntaina 15.02.2026

Postinro	Klo	Paikka
42700	09:45-11:15	Keuruu Megamarket
42800	11:35-12:15	Haapamäki apteekki
34870	13:00-13:40	Visuvesi K-Market
34800	14:00-15:20	Virrat tori
34980	15:40-16:10	Killinkoski Kyläkauppa

Maanantaina 16.02.2026

Postinro	Klo	Paikka
42600	10:00-11:00	Multia Osuuspankki
41900	12:15-13:15	Petäjävesi K-Market
42700	13:40-15:00	Keuruu K-Supermarket
42630	15:20-16:00	Kolho K-Market
35800	16:20-17:30	Mänttä tori

Tiistaina 17.02.2026

Postinro	Klo	Paikka
40100	10:00-11:00	Jyväskylä tori
41160	11:30-12:20	Tikkakoski K-Market
41230	12:45-13:30	Uurainen apteekki
44100	14:00-15:15	Äänekoski Lidl
40270	16:30-17:20	Palokka Neste Kirri

NÄISTÄ MAKSOIMME

2300€ 2400€ 1300€ 7300€ 12500€

Varaa aika helposti netissä
kultavintage.fi

Kotikäynnit ja tiedustelut 0800 160 060

Gold Store Finland Oy • Myymälät (osto sekä myynti)

- Espoo Harakantie 2, 02650, ti-la 10-18 • Helsinki Annankatu 6, 00120, ma-pe 12-19, la 10-15
- Helsinki Askaistenpolku 2, 00300, ti-pe klo 9-17 • Hyvinkää Uudenmaankatu 29, 05800, ma-pe klo 9-17
- Hämeenlinna Viipurintie 32, 13210, ma-pe 10-18 • Tampere Aaltosenkatu 27, 33500, ma-pe klo 10-18
- Turku Yliopistonkatu 24, 20100, ti-la klo 10-17 • Vantaa Topaasikuja 2, 01700, ma-pe klo 9-17

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Omakotiasumisen lakikiemuroita

Naapuruussuhdelaki ja yleinen järjestyslaki toimivat yleisinä ohjenuorina myös omakotialueilla ja määrittelevät omakotiasujan oikeuksia ja velvollisuuksia. Naapureiden kesken voi silti syntyä erimielisyyksiä arkisistakin asioista.

Kotini on linnani, kuuluu sanonta.

Omakotitalossakaan ei voi kuitenkaan asua täysin omavaltaisena itsevaltiaana tai naapureistaan piittamatta. Omakotiasujalle on sälytetty monia velvollisuuksia: esimerkiksi jätelaki edellyttää omakotitaloasujia lajittelemaan biojätteensä yli 10 000 asukkaan taajamissa, ja hulevedetkin on hallittava tontilla niin, ettei niistä koidu haittaa naapureille.

Tiiviisti rakennetulla omakotialueella oma tonttikaan ei anna automaattisesti oikeutta aivan mihin tahansa; pihalla ei voi muun muassa säilöä liutaa autonromuja tai suurikokoista venettä, eikä autotallissa säilyttää isoja määriä polttoainetta.

Peräkärriä tai asuntovaunua saa kyllä säilyttää pihalla, mutta ei asua siinä pysyvästi. Jos tontilla on kaavaan merkittyjä puita, niitäkään ei voi kaataa omin luvvin.

Mikäli omakotiasuja ei pysyttelee ruodussa esimerkiksi edellä mainittujen asioiden osalta, naapurisopu voi olla koetuksella. Kuka tahansa kuntalainen voi tarvittaessa pyytää kunnan rakennusvalvontaviranomaisia tarkastamaan kiinteistökohteen, ja nämä voivat myös puuttua saamiinsa valituksiin.

Olipa kyseessä sitten luvaton raja-aita, naapurin pihaa varjostava puu tai naapuritontille valuvat vedet, pitkittyvät naapuririidat voidaan vält-

tää, kunhan yhteisistä säännöistä pidetään kiinni – ja asioista ollaan valmiita keskustelemaan.

Häiritsevä melu ja siisteys yleisiä riidanaiheita

Omakotialueiden tyypillisiä riidanaiheita ovat kiinteistöjen ja hallinta-alueiden rajoille sijoittuvat asiat kuten aidat ja kasvillisuus, kertoo hankepäällikön sijainen **Irja Hanelius** Asumisrauhan keskukselta.

Aiemmin Naapuruussovittelun keskuksena tunnettu Asumisrauhan keskus on tarjonnut neuvontaa ja sovittelua asumiseen tai naapuruuteen liittyvien riita- ja konfliktitilanteiden

käsittelyyn jo reilut kymmenkunta vuotta. Heillä on siis kattava käsitys siitä, millaiset asiat kiristävät naapureiden välejä pientaloalueilla.

– Muita riitatilanteita aiheuttavia asioita ovat naapurista kantautuvat äänet kuten koirien haukkuminen, naapurin piha-alueen siisteys, lämmitysjärjestelmiin liittyvät asiat ja häiritseväksi koettu käyttäytyminen, Hanelius lisää.

Talvisin naapuruussuhteita voivat koetella puolestaan esimerkiksi puunpolton päästöt ja lumenluonnista aiheutuvien lumikasojen sijoittaminen tontilla. Hanelius toteaa konfliktin aiheuttaneen asian määrittelyn olevan kuitenkin usein haas-

Laki määrittää myyjän ja ostajan velvollisuudet talokaupassa

Lailla pyritään estämään riitojen syntymistä myös talokaupoissa. Omakotitalojen ja tonttien kaupassa sovelletaan maakaarta, jossa on säädetty muun muassa myyjän ja ostajan oikeuksista ja velvollisuuksista, kauppakirjan muodosta ja virhevastuusta. Lakia sovelletaan, jos kiinteistössä havaitaan virhe ja tehdään vaatimuksia myyjälle tai puolustaututaan virheväitteitä vastaan.

Myyjän keskeisimmät laissa määritellyt velvollisuudet ovat luovuttaa asunto ostajalle sekä antaa myyntikohteesta kaikki sellaiset tiedot, joiden voidaan olettaa vaikuttavan asuntokauppaan. Ostajan velvollisuudet ovat puolestaan tarkastusvelvollisuus ennen kauppaa ja kauppahinnan maksaminen. Ostajan tulee ennen ostopäätöstä tarkastaa myös kohde huolellisesti ja havaita päällepäin näkyvät viat tai puutteet. Ostaja ei voi jälkikäteen vedota virheenä seikkaan, joka hänen voidaan olettaa havainneen asunnon tarkastusvaiheessa. ■

URTTI
ASIANAJOTOIMISTO

- kiinteistöoikeus
- riitojen ratkaisu
- työoikeus
- perhe- ja perintöoikeus

www.urtti.fi 0400 565 361

tavaa. Tilanteiden pitkittyessä on yleensä tapahtunut jo paljon ja vuorovaikutus naapureiden välillä mennyt rikki.

– Esimerkiksi aitamateriaalissa voi tilanne konfliktitilanteesta ei vain itse aidasta vaan siitä syystä, että tieto aitamateriaalista tulee naapurille suoraan rakennusviranomaisilta eikä naapurilta.

Erilaiset laintulkinnat usein riidan juurisyynä

Muun muassa naapuruussuhdelaki ja yleinen järjestyslaki määrittelevät, mitä omakotiasuja voi tontillaan tehdä. Siinä vaiheessa, kun asiakkaat ottavat yhteyttä Asumisrauhan keskuksen, konfliktia on Haneliuksen mukaan usein jo yritettykin ratkaista vetoamalla lakiin ja sääntöihin.

– Ratkaisua ei ole kuitenkaan lakipykälästä löytynyt, koska naapurit ovat tulkinneet niitä eri tavalla tai konfliktin syynä on eriävät näkemykset asian vakavuudesta.

Siksipä sovittelussa ratkaisua ei

ryhdytä hakemaan lakikirjoista vaan osapuolten tarpeista lähtien, keskustellen sovittelijan avulla.

– Jos asiakkaat haluavat nimenomaan tietää enemmän asiaa koskevista lainsäädännöstä tai varmistua juridisista oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan, ohjaamme heidät juriidikan asiantuntijapalveluihin.

Uusi rakennuslaki ei poistanut kaikkia velvoitteita

Helsingin Sanomat uutisoi syksyllä naapuririidasta, joka oli aiheutunut omakotitalon omistajan rakennettua autotallinsa liian lähelle naapuriton- tin vastaista rajaa, mielestään uuden rakentamislain mukaisesti. Naapuri – ja kaavamääräykset – olivat asiaa kuitenkin toista mieltä. Vaikka lakiuudistus helpottikin erilaisten piharakennusten rakentamista, asiassa on syytä pitää yhä mielessä alueen rakennuskaava ja rakennusmääräykset.

Uuden rakentamislain tulkinta ei

ole erottunut merkittävästi Asumisrauhan keskukselle tulleissa sovittelutapauksissa. Hanelius toteaa vastaavia tilanteita ilmenneen jo koko heidän kymmenvuotisen toimintansa ajan.

– Kokemuksemme mukaan parhaiten konflikteja ennalta ehkäistään keskustelemalla naapurin kanssa ennen rakennushankkeeseen ryhtymistä. Keskustelussa mietitään yhdessä, miten toteutuksessa voidaan huomioida myös asumisrauhan jatkuminen naapureiden kesken.

Sovitteluratkaisu pitkittyneeseen naapuririitaan

Mikäli naapuririita pitkittyy ja siihen ei saavuteta ratkaisua keskustellen, Hanelius neuvoo olemaan yhteydessä esimerkiksi Asumisrauhan keskuksen.

– Joskus asiakas saattaa haluta pitkittyneessä ja raskaaksi kokemassaankin tilanteessa vain sitä, että tulee kuulluksi ja mahdollisesti neuvo-

ja siitä, miten voisi aiempaa rakentavammalla lähestymistavalla yrittää vielä itse lähestyä naapuria, hän kertoo.

– Useimmiten asiakas kuitenkin toteaa olevansa niin väsynyt ja stressaantunut tilanteeseen, että hän haluaa Asumisrauhan keskuksen sovittelijan mukaan asian ratkaisemiseen.

Mikäli asiakas haluaa sovittelijan mukaan, hänen kanssaan käydään läpi sovittelun kulku ja pyydetään naapurin yhteystiedot. Seuraavaksi sovittelija on yhteydessä naapuriin, ja mikäli myös naapuri on valmis kohtaamaan tilanteen äärellä, voi sovittelija lähteä auttamaan osapuolia.

Hanelius toteaa käyttävänsä sanaa ”valmis” tarkoituksella. Hän kertoo riitojen pitkittyvän usein juuri siksi, että osapuolet eivät ole vielä valmiita ratkaisun etsimiseen yhdessä.

– Oikeastaan vasta sitten, kun tilanne on molemmista osapuolista sietämättömämpi kuin naapurin kohtaaminen sovittelun merkeissä, on hyvä hetki aloittaa. ■

Moniin jälleenrakennuskauden taloihin kylpyhuoneet ja wc:t on rakennettu jälkeinpäin. Ne voi tehdä melkein mihin tahansa talvilämpimään tilaan, kunhan ne suunnitellaan ja rakennetaan ammattimaisesti.

Teksti: Ulla Sirén

Kylpyhuone syntyy vaikka vinttikamariin

Ajanmukaiset ja turvalliset peseytymistilat tarvitaan jokaiseen kotiin. Vanhimmissa taloissa ne saattavat puuttua kokonaan ennen peruskorjausta, mutta toisinaan muutaman vuosikymmenen ikäisiinkin omakotitaloihin täytyy rakentaa uusi kylpyhuone. Ja se onnistuu kyllä, joskus yllättävälläkin tavalla.

Peseytymistilojen käyttö on historian kuluessa kokenut monia mullistuksia. Siinä missä sauna pihassa hoiti entisaikoina kaikki märkätilojen tehtävät kuppaamisesta pyykinpesuun, tarvitsemme nykyään saunan lisäksi erilliset kylpyhuoneet, vessat ja kodinhoitohuoneet saman katon alle, missä muukin asunto sijaitsee.

Kaikissa vanhoissa omakotitaloissa märkätiloja ei ole riittävästi, tai ne sijaitsevat käyttäjien kannalta hankalissa paikoissa. Silloin joudutaan pohtimaan, voisiko uuden rakentaa, vaikka sille ei ole varausta rakennuspiirustuksissa.

– Kyllä voi, kunhan suunnitellaan ja rakennetaan huolella ja ammattimaisesti, vastaa Peruskorjaamisen ja Rakentamisen Kehittämiskeskusten (PRKK ry.) remonttineuvoja, rakennusmestari **Timo Jokela**.

Kohti nykyajan mukavuuksia

Tyypillinen esimerkki talosta, johon kylpyhuone ja sisä-wc on rakennettu jälkeinpäin, on sotien jälkeisen ajan rintamamiestalo. Alkuperäisiin piirustuksiin ei kuulunut kylpyhuonetta eikä wc:tä, vesijohtoa eikä viemärointiä, ainoastaan erillinen saunarakennus ja ulkokuone sekä kaivo pihassa. Sen kaltainen rakennussuunnittelu oli tavallaan jo syntyessään vanhentunutta, sillä pahimpien pulavuosien kurjuudesta selvitettään Suomi alkoi kovaa vauhtia kehittyä moderniksi kaupungistuvaksi hyvinvointiyhteiskunnaksi. Asumisen taso nousi nopeasti, ja nykyajan mukavuuksia alettiin vaatia koteihin viimeistään 1960-luvulta alkaen. Rintamamiestalojen neliöiden käyttö vain oli laskettu valmiiksi niin tarkkaan, että tilaa ei tahtonut riittää

mihinkään ylimääräiseen. Siksi ensimmäinen ratkaisu pesutilakysymykseen oli pieni eteisen nurkkaan rakennettu wc sekä kellarisauna.

– Samalla syntyivät ensimmäiset remonttien haittavaikutukset. Kun vesijohdot ja viemärit tuotiin talon alle, tehtiin lattiaan alle kaivanto, josta muodostui salaoja. Vesi alkoi nousta kellareihin, Timo Jokela kertoo.

Elintasosiivistä koitui ongelmia

Seuraavaksi rintamamiestalojen ja muiden vanhanaikaisiksi käyneiden talojen kylkeen alettiin rakentaa elintasosiipiä, joihin märkätilat sijoitettiin.

– Se oli sinänsä hyvä ratkaisu, koska lisäsiipin ratkaisu talon tilakysymyksen. Mutta kovin pitkäikäiseksi ne eivät ehtineet, ennen kuin ongelmia alkoi

PM-Heikkiset Oy

KAIKKI RAKENNUSALAN TYÖT AMMATTITAITIDOLLA!

Kun haluatte,
että rakennusprojektinne
sujuu aikataulussa,
pysyy budjetissa ja
päättyy onnellisesti,
ottakaa yhteyttä!

040 549 1523

www.pm-heikkiset.fi

MUISTA KOTITALOUSVÄHENNYS!

helien kiinteistöt

VUOKRATAAN, MYYDÄÄN JA OSTETAAN

- Hallitilat
 - Toimistotilat
 - Asuinhuoneistot
 - Omakotitalot
- Myös mökkivuokraus.

040 549 1523

www.helien-kiinteistot.fi

KATTAVAA KIINTEISTÖALAN OSAAMISTA

ilmestyä, sillä rakennusteknisesti ne olivat huonosti toteutettuja, Jokela toteaa.

Kylpyhuonerakentamisen lyhyt sotienjälkeinen historia opetti siis ainakin sen, mitä virheitä voi tehdä, kun märkätiloja rakennetaan jälkikäteen taloon, johon niitä ei ole alun perin suunniteltu. Virheiden paras puoli taas on se, että niistä voi oppia.

Hyvä suunnittelu ratkaisee

Hyvä uutinen uutta kylpyhuonetta suunnitteleville on, että vanha talo, olkoon se peräisin milta aikakaudelta tahansa, ei ole itsessään este märkätilojen rakentamiselle, sillä ratkaiseva tekijä ei ole kylpyhuoneen sijainti vaan suunnittelu.

– Kunnollisella suunnittelulla kylpyhuoneen voi tehdä käytännössä minne tahansa, ellei aivan puun oksalle yritä, Timo Jokela naureskelee.

Suosittelavaa on silti keskittää suunnitelmat talvilämpimiin tiloihin. Sellaiset kesämökit ja piha-rakennukset, jotka pidetään talvella kylminä, eivät ole hyviä kylpyhuoneen paikkoja, koska niissä ne eivät tahdo kestää, Jokela muistuttaa.

Kylpyhuoneen voi periaatteessa rakentaa mille tasolle tahansa. Vanhan talon peruskorjauksen yhteydessä märkätilat voi hyvin suunnitella yläkertaan, kunhan rakenteiden kantavuus riittää. Ne saa rakennettua jopa sellaiseen kellariin, jossa viemäri kulkee ylempänä kuin lattia.

Toisin kuin 60 vuotta sitten, nykyisissä omakotitaloissa on pääsääntöisesti olemassa kylpyhuoneet, wc:t ja sisäsaunat, mutta ne voivat sijaita väärällä tasolla käyttäjien kuntoon katsoen. Omakoti-

taloissa asutaan nykyaikana pitkälle vanhuuteen asti ja yhä useammin yksin. Ikä ja sairaudet pakottavat suunnittelemaan asioita uudelleen. Jos suihkutilat sijaitsevat kellarikerroksessa tai yläkerrassa, mutta asukas ei enää pysty liikkumaan portaissa, suihkusta tulee saman tien käyttökelvoton. Uusi pitää sovittaa sellaiseen tilaan, jossa sitä voi käyttää turvallisesti.

– Silloin täytyy lohkaista pala jostakin sopivasta huoneen tai eteisen nurkasta uutta kylpyhuonetta varten vaikka sellaisella periaatteella, että joskus se voidaan purkaa ja palauttaa huonejärjestys entelleen, Jokela sanoo.

Lupia ja valvontaa

Kylpyhuoneen rakentaminen vanhaan taloon onnistuu siis loppujen lopuksi aika helposti, mutta sillä edellytyksellä, että toteutus tehdään asiantuntevasti ja huolellisesti ja edetään oikeassa järjestyksessä. Timo Jokelan mukaan asiantuntijan on oltava mukana projektin alusta loppuun asti. Amatööritöinä märkätiloja ei voi eikä saakaan rakentaa.

Ensimmäiseksi pitää selvittää kotikunnan rakennusvalvonnasta, tarvitaanko rakentamislupa, vai riittääkö, että tehdään oma ilmoitus. Jos on tarkoitus rakentaa lisäsiipi, täytyy varmistua, että tontilla riittää rakennusoikeutta. Tyypillisesti korjaus- ja muutostyöltä vaaditaan rakennuslupa, jos työ voi vaikuttaa rakennuksen käyttäjien turvallisuuteen tai terveydellisiin oloihin. Märkätilan laajentamiseen kuivaan tilaan tarvitaan aina rakentamislupa, samoin silloin, jos huomattava osa kiinteistön

vesi- tai viemärijohdoista tai molemmista uusitaan. Lupa täytyy olla myös, jos olemassa olevaan märkätilaan tehdään suurehkoja muutoksia, tai jos niitä tehdään yhtä aikaa useamman asunnon märkätiloihin. Jos uusitaan vain pohjakerroksen näkyvillä olevia putkia, luvan tarvetta voidaan harkita tapauskohtaisesti.

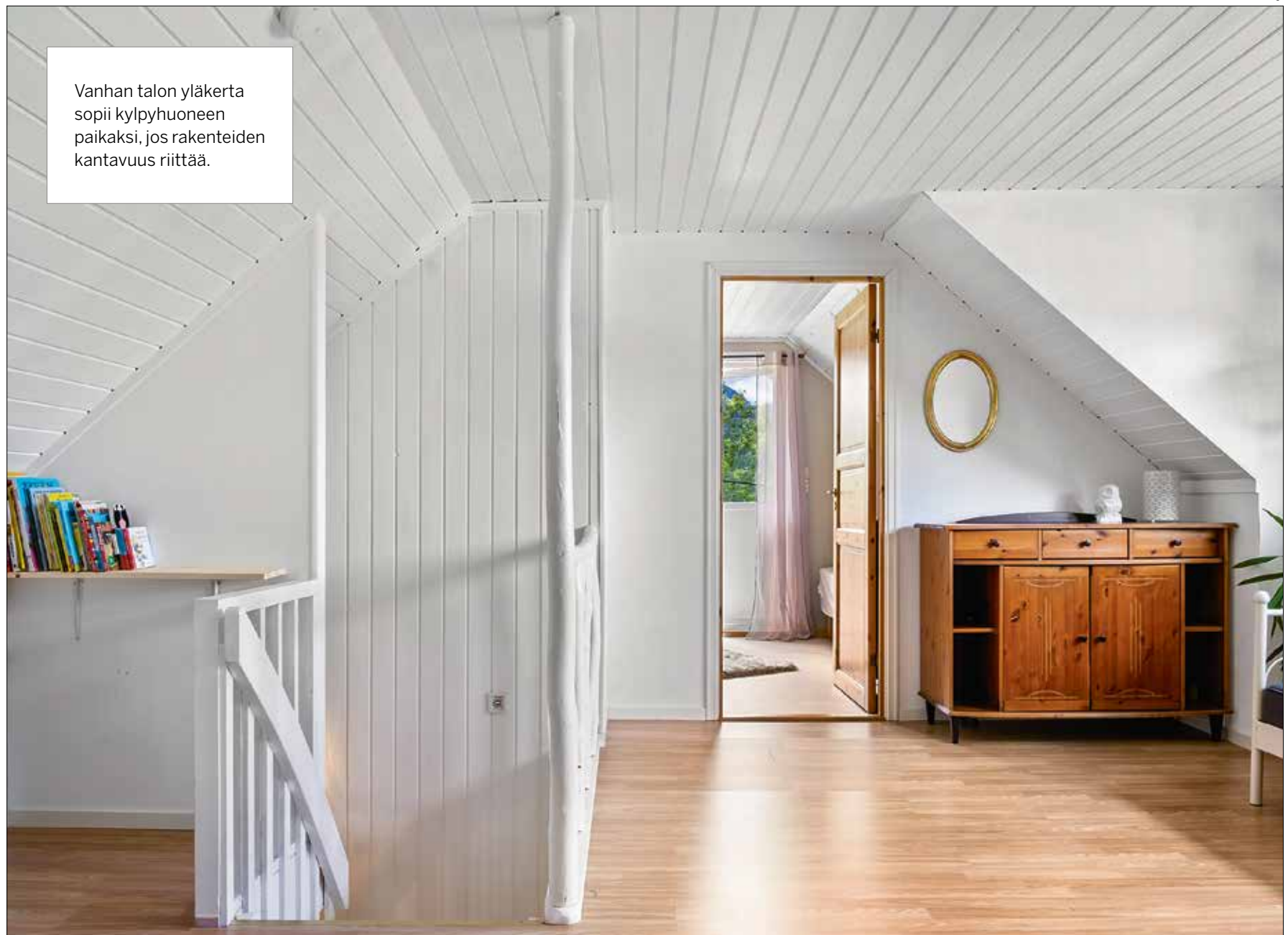
Ammattilaisen tekemällä kartoituksella alkuun

Varsinainen suunnittelu alkaa asiantuntevan ammattilaisen tekemällä kartoituksella. Samalla muodostuu käsitys siitä, mitä kaikki tulee maksamaan, mikä taas helpottaa kustannusarvion laatimista. Ammattilainen tarvitaan myös tekemään varsinaiset suunnitelmat, joiden valmistuttua voi hakea rakentamislupaa. Työtä ei saa aloittaa, ennen kuin lupa on myönnetty.

Kun kaikki luvat ja suunnitelmat ovat kunnossa, on aika etsiä, kilpailuttaa ja valita urakoitsija tai urakoitsijat. Timo Jokela suosittelee vahvasti käyttämään yhtä urakoitsijaa, joka hoitaa projektin kokonaisvastuullisesti: rakennus-, LVI-, sähkö- ja pinnoitustyöt.

– On paljon helpompaa hoitaa kaikki työt saman pääurakoitsijan alaisuudessa, kuin pilkkoa homma erillisille tekijöille, joiden kanssa pitäisi itse sopia ja neuvotella kaikki työvaiheet. Ja kun käyttää yhtä urakoitsijaa, on myös ainoastaan yksi suunta, johon osoitellaan, jos tulee ongelmia, hän muistuttaa.

Lisäksi tarvitaan rakennuttajan oma ulko- »

Kylpyhuoneen rakentamisen hintahaitari

8000–12 000 €: Jos kylpyhuone tehdään märkätilaan, jossa on jo olemassa viemäri ja vesijohto.

12 000–20 000 €: Jos muutetaan kylpyhuoneeksi vanhempi tila, jossa viemäri ja vesijohto sijaitsevat kauempana.

20 000–35 000 €: Jos kylpyhuone tehdään uuteen tilaan, jossa ei ole LVI-tekniikkaa eikä vesieristystä.

40 000–80 000 €: Jos kylpyhuonetta varten rakennetaan alusta asti uusi tila.

Lisäksi:

Rakennusluvut ja suunnittelu noin **3000 €**

Valvonta ja tarkastukset noin **1500 €**

*Hinta-arviot: rakennusmestari, remonttineuvoja
Timo Jokela, PRKK ry.*

puolinen, palkattu valvoja, joka seuraa ja valvoo urakoitsijan toimintaa.

Eristykset erityistarkkailussa

Kun märkätiloja ollaan rakentamassa tavalliseen huoneeseen, päähuomio pitää alusta asti kiinnittää erilaisiin eristyksiin. Kosteuden joutuminen talon rakenteisiin täytyy estää, joten vesieristys ja rakenteiden höyrynsulku on suunniteltava tarkoin. Kylpyhuoneen lattiaan valetaan yleensä laatta, jonka sisällä kulkee joko sähköinen tai vesikiertoinen lattialämmitys. Laatta itsessään sekä lattiaa kuivana pitävä lämpö torjuvat tehokkaasti kosteutta.

Kosteissa tiloissa on suositeltavaa olla koneellinen ilmanvaihto, mutta jos sellaista ei ole, tarvitaan jatkuvasti päällä oleva poistopuhallin sekä korvausilmaventtiili.

– Pelkkä putki katolle, siis vanha painovoimainen ilmanvaihto, ei riitä, Timo Jokela muistuttaa.

Keskeinen kysymys on tietenkin, missä putket kulkevat, ja miten niihin liitetään uusi kohde. Yllättävää kyllä uusia märkätiloja voi rakentaa vaikka vanhan viemäriin alapuolelle kellariin.

– Silppurilla varustetun wc-pumppaamon, joka nostaa jäteveden ylöspäin, voi asentaa tavalliseen omakotitaloon, ja se on aivan toimiva juttu, Timo Jokela vakuuttaa.

Viemäriin tuuletus kulkee aina katolle, joten siihen voi liittää yläkerrassakin sijaitsevan kylpyhuoneen. Vanhassa talossa pitäisi välttää pitkiä putkien vetoja vuotovaaran takia. Jokelan mukaan vesijohtoja voi vetää lämpimissä tiloissa minne vain, paitsi ulkoseinien rakenteisiin. Putket pitäisi jättää pääsääntöisesti näkyviin tai kevyiden rakenteiden, kuten koteloiden ja alas laskettujen kattojen suojaan, kuitenkin niin että mahdollinen vuoto tulee heti näkyviin. ■

» LAKIPALSTA

Minna Ravi
asianajaja
Asianajotoimisto Lindblad & Co Oy
minna.ravi@lindblad.fi
Puh. 020 749 8193

Omakotitalon kauppa – mitä ostajan tulee tietää

Omakotitalon ostaminen on monelle elämän suurin taloudellinen päätös. Samalla se on myös juridisesti monimutkainen sopimus, johon liittyy useita riskejä – etenkin, jos talo on käytetty ja sen kunto ei ole täysin selvillä. Useimmat ongelmat kiinteistökaupoissa eivät johdu tahallisesta vilpistä. Ongelmia aiheuttaa se, että osapuolet eivät ole ymmärtäneet vastuitaan ja velvollisuuksiaan ennen kaupan tekoa. Toisaalta on tyypillistä, että kaupan osapuolet ovat toimineet huolellisesti ja niin kuin pitää, mutta tästä huolimatta rakennuksessa ilmenee ongelmia kaupan teon jälkeen.

Ostajan tärkein velvoite on huolehtia selontotovelvollisuudestaan eli tehdä huolellinen tarkastus kiinteistöllä ennen kaupantekoa. Jos ostaja laiminlyö tämän, hän ei voi myöhemmin vedota virheeseen, joka olisi ollut havaittavissa ennakkotarkastuksessa.

Ostajan ennakkotarkastusvelvollisuuden ”toinen puoli” on myyjän tiedonantovelvollisuus. Myyjällä on velvoite antaa kaikki sellaiset tiedot ostajalle, joilla voi olla vaikutusta kaupasta päättämiseen.

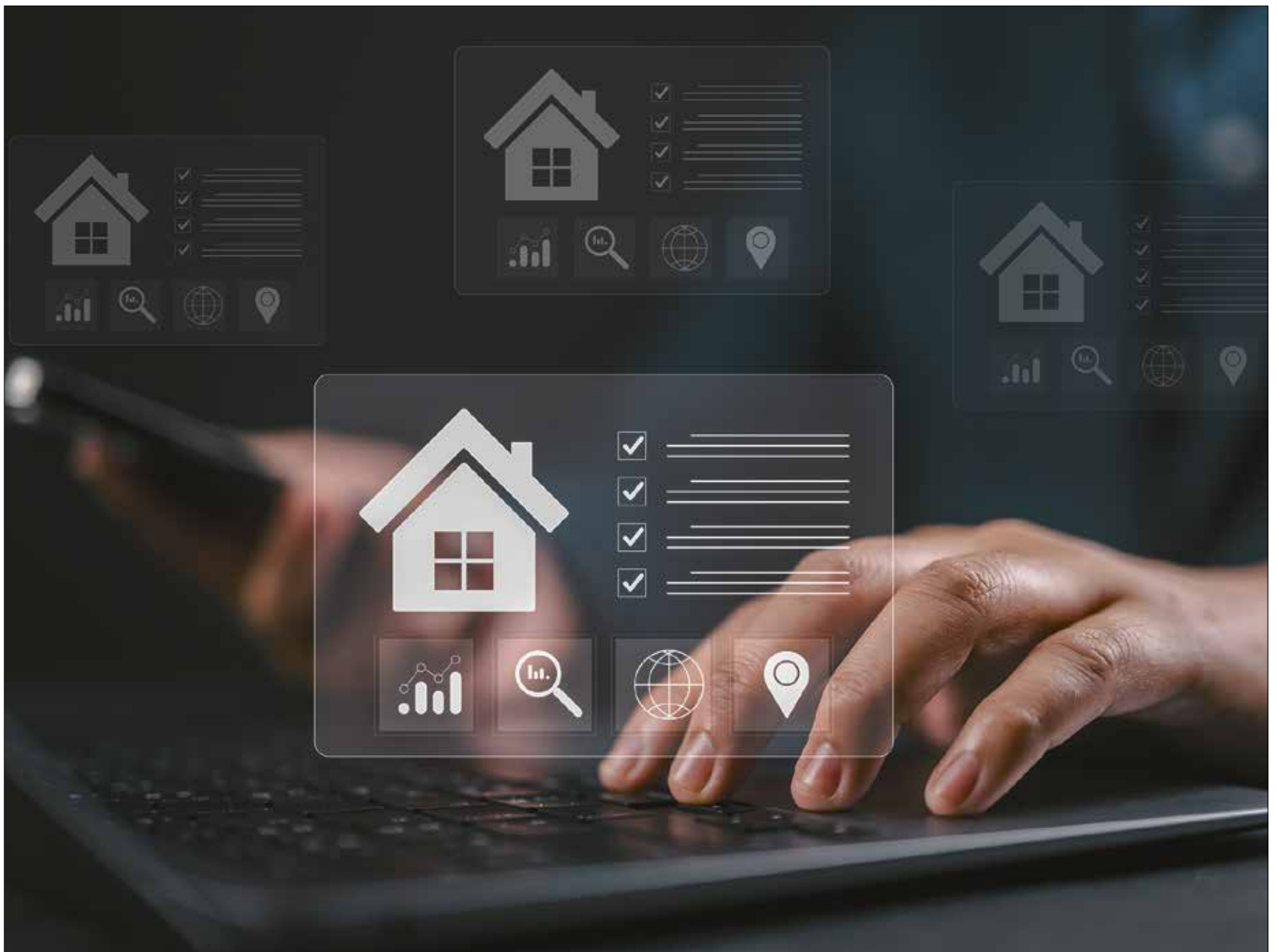
Moni ostaja luottaa siihen, että kun kuntotarkastusraportti on kunnossa, talon ostaminen on turvallista. Todellisuudessa raportti on usein vain pintapuolinen arvio, joka ei paljasta rakenteiden sisäisiä ongelmia. Raportin

lukeminen kriittisesti on tärkeää, ja tarvittaessa kannattaa käyttää omaa asiantuntijaa, esimerkiksi rakennusinsinööriä, joka voi arvioida esim. mahdollisten riskirakenteiden kuntoa. Hyvässä kuntotarkastusraportissa on selkeästi mainittu talon puutteet ja mahdolliset lisätutkimustarpeet. Mikäli näihin tutkimuksiin ei ryhdytä ennen kauppaa, ostaja ottaa mahdollisesti jopa merkittävän riskin.

Ostajan tulee olla realististi talon kunnan suhteen. Erityisesti vanhoissa taloissa voi tulla ilmi yllätyksiä kaupan jälkeen. Kun hankitaan kymmeniä vuosia vanhaa taloa, ostajalla on toivottavasti ainakin jonkin verran joustovaraa budjetissa mahdollisiin yllättäviin korjauksiin liittyen. Rakennusteknisten asioiden lisäksi on syytä tutustua mm. rakennuslupa-asiakirjoihin, kaavaan ja rasisiteisiin.

Kauppakirjaluonnokseen on syytä tutustua tarkoin ennen sen allekirjoittamista. Sen sanamuodot määrittävät, mitä osapuolet ovat sopineet – ja mitä eivät. Erityisesti mahdollisiin vastuunrajoituslausekkeisiin on kiinnitettävä huomiota.

Mikäli kiinteistössä havaitaan kaikesta huolellisuudesta huolimatta virhe kaupan teon jälkeen, ostajan tärkeä velvollisuus on reklamoida myyjää kohtuullisessa ajassa ja lain edellyttämällä tavalla eli ilmoittamalla sekä virhe että vaatimukset.

Teksti: Ulla Sirén

Siisteys myy, mutta sijainti ratkaisee

Koti pitäisi saada myytyä. Miten siitä saisi mahdollisimman korkean hinnan, ja millä houkuttelisi ostajaehdokkaat kiinnostumaan siitä? Jokaisen asuntonsa myymistä suunnittelevan mielessä pyörivät kysymykset ovat näinä päivinä hankalampia kuin pitkään aikaan. Alueet ovat eriarvoisia, ja tulevaisuus vaikuttaa epävarmalta. Muutamat perusasiat pitävät silti aina pintansa.

Olisi yksinkertaista kertoa, kuinka monta tuhatta tai kymmentätuhatta euroa kannattaa varata remonttiin, jotta saa asuntonsa arvon nousemaan summalla X. Sellaisia laskelmia löytyykin nettiä selaamalla, mutta nykypäivänä tarkkojen lukujen esittäminen on vastuutonta toimintaa, sanoo toimitusjohtaja **Maria-Elena Ehrnrooth** Suomen Kiinteistönvälittäjät ry:stä. Asuntomarkkina on epävakaa ja hinnat liian riippuvaisia sijainnista, jotta summien välille voisi piirtää yhtäläisyysmerkkejä. Parhaan ohjeen osaa usein antaa oman alueen kokenut kiinteistönvälittäjä, joka tuntee kyseisen mikromarkkinan erityispiirteet.

Ehrnroothin mukaan pelkästään Helsingin sisällä on kymmeniä mikromarkkinoita, joissa asuntojen hinnat määräytyvät pitkälti alueen ja sijain-

nin mukaan. Kun verrataan koko Suomen erilaisia alueita keskenään, periaatteessa samankaltaisia asuntoja myydään kymmenien tuhansien eurojen hinnanerolla.

Ehrnrooth huomauttaa, että jos myytävä kohde on esimerkiksi remontoimaton tasakattoinen syrjäseudun omakotitalo, sille ei välttämättä löydy ostajaa millään hinnalla. Hän toteaaakin, että asunnon arvonnousun automatiikkaan on uskotu liikaa. Se on harhauttanut ihmisiä luottamaan turvaan, joka voi romahtaa alta, kun yhteiskunta muuttuu.

Selkeys houkuttelee

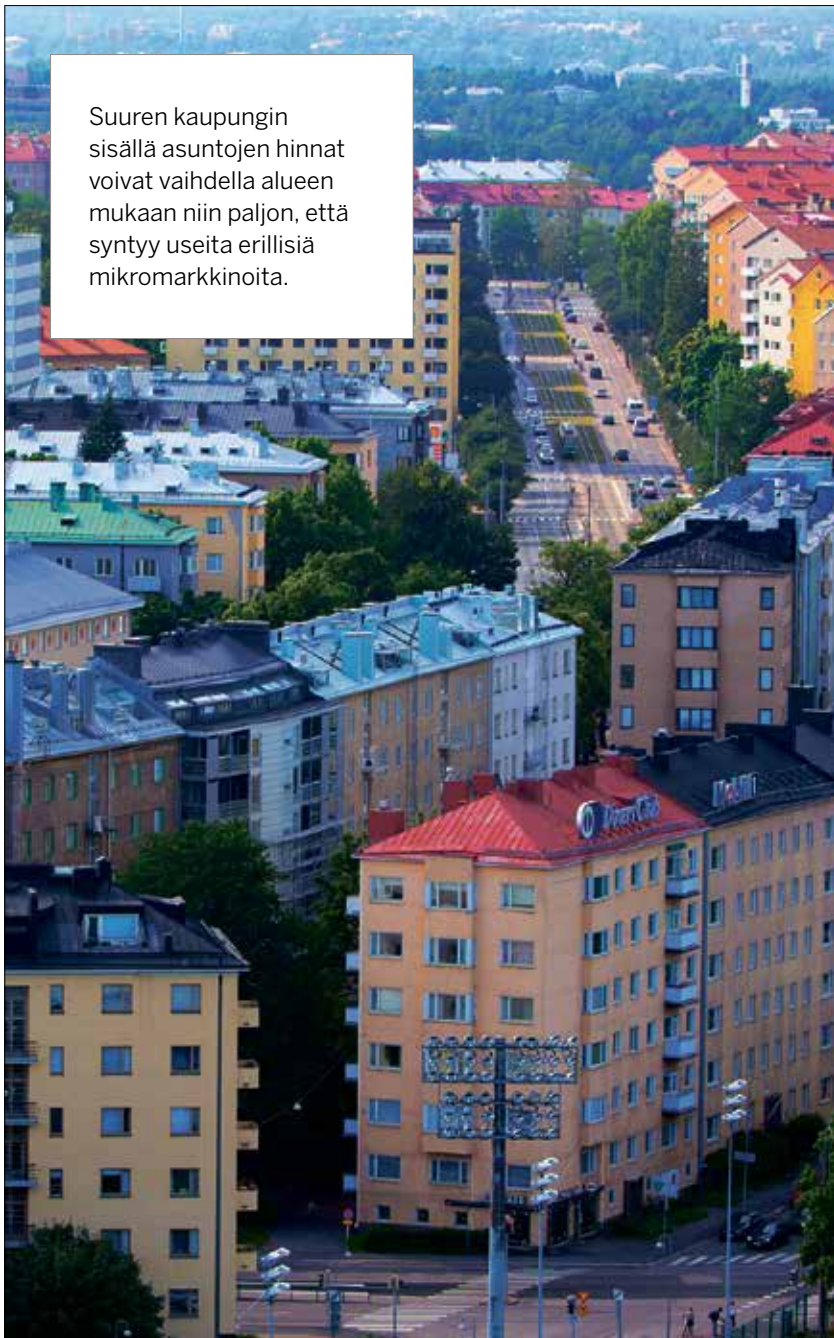
Yleisesti ohjeistetaan siistimään asunto pintare-

monteilla ennen myymistä. Keittiön kaapinovie tai ainakin vetimien vaihtaminen, kuluneiden pintojen maalaus, lattianpäällysteiden korjaaminen ja kolhiintuneiden hanojen ja kaakeleiden vaihto lisäävät kohteen houkuttelevuutta, mutta jos ei ole halua tai varaa ryhtyä niihin, kaikkein tärkeintä on tehdä asunnosta siisti ja selkeä.

Maria-Elena Ehrnroothin mukaan terveen talon paras kunnostus myyntiesittelyä varten on kunnollinen siivous. Aluksi korjataan piiloon kaikki ylimääräinen tavara, sillä väljyys ja tilan tuntu ovat kunnan myyntivaltteja.

Yleensä ohjeistetaan järjestämään huoneet järjestää siten, että niissä on vain muutama siisti huonekalu ja sisustusesine. Johtoajatuksena on, että tila ja valo pääsevät oikeuksiinsa riippumatta

Olga Fil / Pixabay

Suuren kaupungin sisällä asuntojen hinnat voivat vaihdella alueen mukaan niin paljon, että syntyy useita erillisiä mikromarkkinoita.

asunnon koosta. Puhtauden tuntu ja raikas ilma tekevät paikasta kuin paikasta miellyttävän, joten kuluneet kaapinovat ja kaakelit kannattaa ainakin pestä. Vastaavasti pihasta pitäisi kerätä ylimääräiset rojot pois, siistiä nurmikko ja pensasaidat ja selkeyttää näkymä. Ostajaa kiinnostaa sekä sisällä että ulkona tila: miten juuri minä voisin hyödyntää tätä paikkaa?

Sen sijaan uuden rakentaminen ja kalliit sisäremontit eivät aina vaikuta myyntihintaan niin paljon kuin luulisi.

– Täydellisen remontin tekeminen voi olla turhaa, koska uusi omistaja haluaa usein valita itse tapetit ja keittiön ja kylpyhuoneen tyylin. Silloin kallis työ menee hukkaan, Ehrnrooth muistuttaa.

Peruskunto ratkaisee

Maria-Elena Ehrnrooth muistuttaa, että ostajan yksilölliset tarpeet ja mieltymykset lopulta ratkaisevat kaupan. Myyjän ei tarvitse miettiä asioita ostajan puolesta, sillä jokin yksityiskohta, johon omistaja ei osaa itse kiinnittää huomiota, saattaa olla toiselle ratkaiseva tekijä.

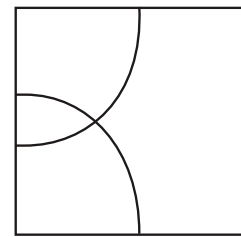
Omakotitalon ostajaa kiinnostaa eniten se, että talo on ehjä ja terve. Katon kunto ja toimiva salaojitus, toimiva lämmitys- ja ilmanvaihtojärjestelmä ansaitsevat huomiota, jos haluaa asunnosta hyvän hinnan. Huoltokirja, jossa on perusteelliset tiedot talon aikaisemmista remonteista, on erityisen hyödyllinen, samoin tietysti tuore asiantuntijan tekemä kuntotarkastus.

Asunto-osakkeen myyntiin vaikuttaa asunnon kunnan ja sijainnin lisäksi taloyhtiö. Oman asunnon tulevaan myyntiin kannattaisi siis varautua pyrkimällä vaikuttamaan positiivisesti yhtiön asioihin mieluiten siitä asti, kun tulee osakkaaksi. Koko yhtiön yhteisiä asioita ei voi remontoida kuntoon parissa kuukaudessa.

Ehrnrooth muistuttaa, että huonosti hoidettu taloyhtiö, jolla on rasisiteena paljon korjausvelkaa ja rästiin

Suunnittelu: Studio Mia C
Kuva: Anna Ruotahen

KESKI-SUOMEN
SISUSTUSSUUNNITTELIJAT RY

ONNISTUNEET REMONTIT SYNTYVÄT HYVÄSTÄ SUUNNITTELUSTA

Ammattitaitoiset sisustussuunnittelijamme auttavat sinua:

- saamaan toimivammat tilat
- välttämään kalliit virheet
- valitsemaan sopivat värit ja materiaalit
- toteuttamaan haluamasi tunnelman

Lue lisää sivuiltamme ja valitse oma sisustussuunnittelijasi!

kssisustussuunnittelijat.fi

@ks_sisustussuunnittelijat

kssisustussuunnittelijat@gmail.com

RAKENNUSLIIKE
P. HÄMÄLÄINEN

RAKENNUSPELTI
TURPEINEN

ASIAKASLÄHTÖISTÄ RAKENTAMISTA KESKI-SUOMESSA JO YLI 35 VUODEN AJAN

Toteutamme ammattitaidolla vaativat korjaushankkeet sekä vesikatot myös uudishankkeisiin.

Ota yhteyttä ja pyydä tarjous!

puh. 0400 294 975

olli.matikainen@phamalainen.net

www.phamalainen.net

Remontoitko vanhaa? Rakennatko uutta?

Ilmanvaihto-, lämmitys ja käyttövesiremontit
luotettavasti ja ammattitaidolla!

 LÄMPÖVALLI

www.lampovalli.fi

Aaro Valli | 044 535 1594
aaro.valli@lampovalli.fi

RAKENNUS JÄRVENPÄÄ TMI

Omakotitalot hiekkakasasta savupiipun päähän.
Vastaavan mestarin työt.

040 843 7043 - jukka.pekka.jarvenpaa@gmail.com
www.rakennusjarvenpaa.fi

Omakoti

f

Tykkää
meistä
FACEBOOKISSA!

facebook.com/omakotilehti

omakotilehdet.fi

ALANSA PARHAAT

• Lämmitys / Putkityöt

Vestamatic

✕ Putkityöt ✕ Maalämpö ✕ Lattialämmitys ✕ Kaukolämpö ✕ KVV-valvonta

Just LVLn' it!

Yhteydenotot:
☎ 0400 189 152
www.vestamatic.fi
✉ vestamaticky@gmail.com

- Jo lähes 30 vuoden kokemuksella -

• Pihapalvelut

pihapalveluylonen.fi

- Puiden kaato
- Kantojyrsintä
- Oksien haketus
- Konelumityöt

0400 627 799
pihapalveluylonen@gmail.com

Katon kunto ja toimiva salaojitus, toimiva lämmitys- ja ilmanvaihtojärjestelmä ansaitsevat huomiota, jos haluaa asunnosta hyvän hinnan.

jääneistä remontteja, karkottaa ostajaehdokkaat tehokkaammin, kun nuhruiset tapetit.

– Ostajat ovat tarkkoja, joten ei auta, vaikka asunto itsessään olisi kunnostettu viimeisimpien trendien mukaan, jos on vaara, että yhtiön kautta päälle kaatuu isoja ongelmia ja kustannuksia, hän sanoo.

Rehellisyys kannattaa

Jos tapetti repsottaa saumoista tai lattian laminaatit irtoilevat reunoistaan, ne voivat herättää ostajaehdokkaissa epäilyksen kosteusvaurioista. Tapetoiminen, lattianpinnan korjaaminen ja vastaava siistimisremontti kannattaa siinä tapauksessa, että pintamateriaalien irtoilu ja kupruilu ei johdu kosteudesta. Silloin ei pääse syntymään väärää mielikuvaa asunnon kunnosta. Jos talossa sen sijaan on tai on ollut kosteusongelma, sitä ei pitäisi yrittää kätkeä ehostamalla, vaan selittää ostamista harakitseville mahdollisimman tarkasti, mistä epäilyttävät jäljet ovat tulleet.

– Rehellisyys on ehdottoman tärkeää asuntoa myytessä. Ongelmat paljastuvat ennemmin tai myöhemmin, ja jälkeinpäin niistä seuraa myyjälle paljon suurempia ikävyyksiä, kuin vastaantulo hinnassa, Maria-Elena Ehrnrooth muistuttaa.

Rehellisyys kannattaa siis talon myyjän mielenrauhan kannalta. Sama pätee myös asunto-osaketta myytäessä, vaikka myyjä ei pystykään pimentämään taloyhtiön tietoja. Valveutunut ostaja tietää oikeutensa ja osaa hankkia ne ajoissa itse, mutta jos myy asuntoaan ilman välittäjää, on hyvä kertoa heti alussa taloyhtiön ongelmista, mikäli sellaisia on käsillä.

Uudet sähköt vai pienempi hinta

Vanhentunut sähköjärjestelmä vaikuttaa väistämättä omakotitalon hintaan, joten sähköjen päivittäminen nyky-yhteiskunnan vaatimuksia vastaavaksi on ilman muuta hyvä asia. On tärkeää, että esimerkiksi pistosioita riittää kaikkiin nykyisiin tarpeisiin, ja että ne ovat riittävän laadukkaita ja turvallisia. Myös valmiiksi asennettu ilmalämpöpumppu ja vanhan öljykattilan korvaava vesi-ilmalämpöpumppu nostavat kiinteistön arvoa. Hyvin vanha ja huoltamaton sähköjärjestelmä on riski myös paloturvallisuuden kannalta, mikä vaikuttaa epäilemättä ostajaehdokkaiden kiinnostukseen.

Mutta sähköremontti on suuritöinen ja kallis toteuttaa, joten sen hyötyjä kannattaa miettiä perusteellisesti. Sähköremontti vaatii paljon pintojen ja syvemmälläkin olevien rakenteiden avaamista, joten se tehdään usein muiden laajojen korjaustöiden yhteydessä eikä erillisenä.

– Usein myyjän kannattaa ennemmin tinkiä hinnasta sähköremontin verran, kuin ryhtyä toteuttamaan sitä itse, Ehrnrooth sanoo.

Poikkeuksena on halvalla hinnalla ostettu talo, joka on hankittu nimenomaan remontoimista ja jälleenmyyntiä varten. Silloin on ilman muuta tarpeen uusia sähkö- ja LVI-järjestelmät uudisrakennuksen tasoa vastaaviksi ja antaa sen näkyä hinnassa.

» KOLUMNI

Tuulahduksia Euroopasta

Sirpa Pietikäinen
Kirjoittaja on Euroopan
parlamentin jäsen.

Yhteisöllinen naapurusto kestää kriisit ja lisää viihtyvyyttä

Suomessa on aina osattu rakentaa yhdessä. Ennen sotia maaseudulla ei kukaan saanut taloaan pystyyn yksin, joten kokoonnuttiin kökkään eli taloksiin, joiden avulla talot rakennettiin kasaan yksi kerrallaan naapureiden avulla. Tänä päivänä monella pihalla on hiljaista, vaikka yhteisöllisyys voisi olla tärkeämpää kuin koskaan.

Kriisit, pandemiat ja ääri-sääilmiöt muistuttavat meitä siitä, että tarvitsemme toisiamme. Jos sähkötkatkeavat tai tiet tukkeutuvat, naapurin apu voi olla korvaamaton. Yhteisöllisyys ei ole pelkästään nostalginen ihanne, vaan käytännön turvallisuusteko. Kun tunnemme toisemme, huomaamme, myös, jos jotain on vialla. Kun naapureilla on keskinäistä luottamusta, tieto kulkee nopeammin ja apu tavoittaa heidät, jotka sitä eniten tarvitsevat.

Moni suomalainen kuitenkin ujostelee ja välttelee moikkausta kadulla tai odottaa rappukäytävässä, että naapuri ehtii ensin ohi. Mutta mitä jos yhteisöllisyys alkaisikin pienestä? Lainaa ruohonleikkuria, jaa ylimääräiset omenat portin pielessä, tarjoa kimppakyyti kauppaan tai auta vanhempaa naapuria rännien puhdistuksessa. Nämä eleet rakentavat luottamusta ja lisäävät kaikkien hyvin-

vointia. Lisäksi yhteisöllisyys on myös arjen pieni ilmastoteko. Kun jaamme työkaluja ja autokyytjä, säästämme luonnonvaroja ja pienennämme hiilijalanjälkeä.

Monilla paikkakunnilla kyläyhdistykset, kansalaisjärjestöt ja seurakunnat tekevät jo hienoa työtä yhteisöllisyyden eteen. Mutta jokainen voi aloittaa omasta pihastaan. Voisiko naapurustoon perustaa yhteisen viestintäkanavan, kuten WhatsApp- tai Facebook-ryhmän, jossa jaetaan tietoa ja kuulumisia tai jossa voidaan tarvittaessa pyytää ja tarjota apua arkeen? Tai järjestää pihakirppiksen tai syystalkoot? Antwerpenissa, Belgiassa, kaupunki jopa tukee tällaisia katujuhlia rahallisesti, sillä ne vahvistavat paikallistaloutta, viihtyvyyttä ja yhteishenkeä.

Yhteisöllisyys ei vaadi välttämättä suuria tekoja. Kun naapuri tervehtii portilla, maailma tuntuu vähän turvallisemmalta. Ja ehkä ensi kesänä voittekin vaihtaa omenapiirakan reseptejä samalla, kun haravoitte pihalla yhdessä.

Yhteisöllisyys ei synny hetkessä, mutta se kasvaa jokaisesta hymystä, lainatusta haravasta ja jaetusta omenasta. Hyvä naapuruus saa kotikadun tuntumaan vielä enemmän kodilta.

Teksti: Ulla Sirén

Katon vaihto sujuu pakkasellakin

Kaikki talon korjaustyöt eivät onnistu Suomen kylmän ja vähävaloisen talven aikana, ja siksi ulkoremonttien sesonkia eletään keväästä alkusyksyyn. Katon korjaus on niitä töitä, jotka voi pääsääntöisesti hoitaa talvellakin, vaikka joskus kuulee väitettävän toisin. Ulkokaton korjaaminen tai vaihtaminen sesongin ulkopuolella kannattaa varsinkin silloin, jos haluaa saada nopeasti valmista, sillä talvella jonot urakoitsijoille ovat lyhyimmillään.

Yleensä ajatellaan, että kaikki ulkona tehtävät remontit ovat kausiluonteisia ja sopivat vain lämpimiin vuodenaikoihin. Kattamisen osalta se pitää paikkansa osittain, sillä esimerkiksi kaikkia bitumihuopakattoja ja huoltomaalauksia ei voi tehdä talvikaan. Sen sijaan tiili- ja peltikattoja voi vaihtaa yhtä hyvin talvella kuin kesälläkin, kertoo katto-asiantuntija **Teemu Talvia**. Hän muistuttaa, että talvella uuden katon voi saada jopa edullisemmin kuin kesällä, ja useimmat omakotiasujia vaivaavat pelot ja ennakkoluulot talviremontointia kohtaan ovat liioiteltuja. Niitä on Talvian mukaan turha vatvoa liikaa omassa mielessään; parempi ratkai-

su on neuvotella urakoitsijan kanssa.

– Urakoitsijan pitää tietää, mitä on mihinkin vuodenaikaan mahdollista ja turvallista tehdä. Ammattilaiset kyllä osaavat varautua erilaisiin olosuhteisiin ja niiden aiheuttamiin mahdollisiin riskeihin, Talvia selittää.

Lumen saa pois katolta

Katon korjaustarve arvioidaan kuntokartoituksessa, jossa olennaista on, että katon kaikki osat ovat näkyvissä. Jo siinä kohdassa herää epäily, sillä hangen peitossa olevaa kattoa luulisi olevan vaikea tutkia.

– Niinhän se on, mutta ammatti-

laiset saavat kyllä lumen pois katolta niin tarkoin, ettei se estä tutkimusta, Teemu Talvia selittää.

Kuntokartoituksessa katto tutkitaan ja arvioidaan myös yläpohjasta, ei pelkästään ulkoa vesikaton puolelta, joten se osa työstä sujuu samaan tapaan kaikkina vuodenaikoina.

Jos talvi on luminen ja sovittuna remonttiaikana sataa paljon lunta, sen luominen katolta kuuluu urakkaan, ja se hoidetaan firman puolesta. Talon omistajan ei siis tarvitse huolehtia lumitöistä, eikä ole suotavaakaan mennä työmaalle huhimaan lapion kanssa.

– Lumenpudotus remontin aikana kuuluu ammattilaisille, joilla on riit-

tävä taito ja tarvittavat turvavälineet, jotta he voivat työskennellä turvallisesti liukkaalla lumisella katolla. Ulkopuolisille siellä sen sijaan voisi olla vaarallista liikkua, Talvia muistuttaa.

Urakoitsija hoitaa lumityöt myös siltä alueelta pihaa, jota käytetään remontissa tarvittavalle kalustolle ja tavarakuormille. Tarkoitukseen varattu osa pihaa on työmaa-alueita, eikä sinne ole syytä mennä eikä päästää myöskään lapsia tai lemmikkieläimiä. Muuta osaa tontista voi yleensä käyttää, kuten tavallisesti.

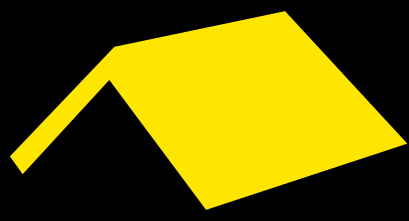
Pakkanen pysyy pihalla

Kattoremonti ei jäädytä eikä jäädä-

Anna Lisa / Pixabay

Kattoremontti aloitetaan kuntokartoituksella, joka tehdään myös sisäpuolelta.

sunkatot
0400 167 062
www.sunkatot.fi

Uudista kotisi ilme!

- Katon muutostyöt
- Katon lisäeristykset
- Kattoremontit
- Peltisepäntyöt
- Ulkoverhous työt
- Valokate-asennukset

tä taloa, vaikka se mahdollisuus tulee helposti mieleen. Teemu Talvia muistuttaa, että katon korjauksessa ja vaihdossa käsitellään vesikattoa, joka ei ole koskaan lämmöneriste. Kaikkia katon kerroksia ei muutenkaan poisteta kerralla, joten taivasalle joutumisesta ei ole pelkoa. Aluskaite tehdään suojausten turvin ensin ja vesikatto sen päälle.

– Eristekerros säilytetään talviremontissa sellaisenaan. Eristettä voidaan kyllä lisätä siihen, mutta sitä ei koskaan poisteta eikä vaihdeta kylmänä aikana, Talvia selittää.

Vesikaton hetkellinen purkamisen ei siis kylmennä taloa, eikä sen vuoksi tarvitse miettiä muuttoa väliaikaisesti muualle. Talvia huomauttaa, että olosuhteet talossa muuttuvat jonkin verran muun muassa korjaustöistä aiheutuvan melun takia, mutta poikkeusaika jää yleensä lyhyeksi, sillä kattoremontit eivät tavallisesti kestä kovin monta päivää. Kesto riippuu tietenkin tapauksesta ja myös säästä, sillä jos kesken sovitun remontin iskee ankara pakkaskausi, työt viivästyvät väkisin. Työskentely katolla yli 20 asteen pakkasessa tai kovassa pakkasviimassa on jo vaarallista rakentajille.

Sään aiheuttamat ongelmat ovat joka tapauksessa riskinä kattore-

montissa, tehtiin se milloin tahansa.

– Samanlainen säätilan aiheuttama viivytys voi tulla kesälläkin, jos sattuu tulemaan pitkä sateinen ja tuulinen kausi, Talvia muistuttaa.

Vettä voi toki sataa myös talvella, mutta asiantuntijat osaavat huolehtia siitä, että vesikaton alla olevat rakenteet eivät pääse kastumaan. Katon päälle pitää tehdä huolellinen suojaus, eikä sateella tehdä sellaisia töitä, joiden aikana kosteutta voi päästä rakenteisiin. Pakkasella ilma on kuivaa, joten silloin materiaalit ovat silloin hyvin turvassa kastumiselta. Pakkanen pitää myös omatoimisesti huolta, että katon rakenteet pysyvät kuivina remontin ajan, eikä ole pelkoa, että kosteutta jäisi jonnekin katon kerrosten väliin.

Teemu Talvia huomauttaa, että suojaukset pitää joka tapauksessa tehdä kaikissa olosuhteissa yhtä pitkäksi, eivätkä säät ja vuodenaajat saa vaikuttaa siihen mitenkään.

Talvi suojaa pihaa

Talvella tehtävän kattoremontin parhaita puolia on, että piha nurmikoituneen ja istutuksineen on silloin hyvin suojattuna lumen ja roudan alla. Raskaat koneet ja materiaali kuormat eivät tee jälkiä kovaksi jäätyneeseen

pihaan eivätkä lumipeitossa talvievossa olevat kasvit välitä, vaikka niiden yli kävellään, joten korjaajien ei tarvitse varoa liikkumistaan yhtä paljon kuin kesällä.

Piha-alueen käytöstä on hyvä keskustella jo urakkasopimusta laadittaessa, jotta kaikille osapuolille on alusta asti selvää, miten talon pihassa remontin aikana liikutaan, minne saa työntää lumen ja miten säilytetään remontissa tarvittavia koneita ja materiaaleja. Työmaalla urakoitsija vastaa työstä, työssä käytettävistä välineistä ja työturvallisuudesta.

– Tavallisesti materiaali kuormia tarvitsee pitää pihassa vain lyhyen ajan, joten niistä ei yleensä aiheudu suurta haittaa, ellei remontti jostain ennalta arvaamattomasta syystä viivästy. Jos piha on ahdas, säilyttäminen voi tuottaa asukkaille enemmän haittaa kuin väljässä tilassa, mutta ammattilaiset ovat tottuneet työskentelemään kaikenkokoisissa pihoihin. He tietävät, miten ahtaissa tiloissa toimitaan, Talvia selittää.

Urakoitsija vastaa työstä

Teemu Talvia arvioi, että kiireellisen katonkorjauksen voisi saada talviaikana jopa kuukauden kuluttua tila-

uksesta ja tavallisenkin remontin saman talven aikana, vaikka korjaustarve ei olisi aivan akuutti. Mahdollisuuksista kannattaa ainakin ottaa selvää, sillä kevättä kohti kysyntä joka tapauksessa kasvaa ja jono pitenee.

Jokainen kattoremontti on yksilöllinen, ja siihen liittyvät asiat pitää käydä huolellisesti läpi ennen urakkasopimuksen tekemistä. Kattoremonttiin pätee sama perusohje kuin minkä tahansa työn teettämiseen ulkopuolisella: urakoitsijan taustasta ja aikaisemmista töistä kannattaa ottaa selvää ja kilpailuttaa urakkatarjoukset ainakin muutaman tekijän kesken. Urakkaa tilattaessa on syytä varmistua, että urakkasopimukseen on kirjattu kaikki tarpeellinen ennen sen hyväksymistä.

– Urakoitsija tulee aina paikan päälle, kartoittaa ja arvioi. Ennen kuin allekirjoitetaan sopimus, on tärkeää varmistua, että kumpikin osapuoli tietää, mitä ostetaan ja mitä myydään, Talvia muistuttaa.

Urakoitsijan vakavaraisuus on myös hänen mukaansa hyvä tarkistaa huolellisesti, niin että myöhemmin ei tule ongelmia mahdollisten takuukorvausten ynnä muiden urakoitsijan vastuulla olevien kustannusten kanssa. ■

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Ennakointi on kodin paras turva

Hyvä ennakointi auttaa omakotiasujaa selviytymään monista häiriötilanteista ja säästymään mahdollisesti suureltakin harmilta ja vaivalta. Kodin turvallisuutta ja varautumista kannattaakin edistää järjestelmällisesti – ja mieluiten koko perheen voimin.

Tulipalot, onnettomuudet, liikenne-
neyhteyksien katkeaminen, pitkitty-
neet sähkökatkot, myrskyt tai tulvat...
Erilaisia häiriö- ja vaaratilanteita voi
sattua melkoinen kirjo, ja myös yksit-
täisillä kotitalouksilla on merkittävä
rooli niihin varautumisessa.

Vanhempi asiantuntija **Ilpo Leino**
Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö
SPEKistä kehottaa omakotiasujia
miettimään jo etukäteen mahdolli-
sia vaara- ja häiriötilanteita – ja enna-
koimaan niitä. Hyvällä varautumisel-
lä moni uhka on jo osin poistettu, ja

mikäli jotain sattuisikin, oikeaan toi-
mintaan on aina sitä paremmat edel-
lytykset. Omakotiasujan olisi myös
hyvä miettiä, millaisia tilanteita asu-
misessa voi tulla vastaan, missä niis-
tä voi pärjätä itse ja missä tarvitaan
apua – ja ennen kaikkea jos apua tar-
vitaan, mistä sitä olisi saatavilla?

Kodin palotarkastuslista auttaa alkuun

Esimerkiksi nuohous on lakisääteis-
tä ja tärkeä osa omakotitalon palo-

turvallisuudesta huolehtimista. Moni
muu asia voi kuitenkin jäädä unoh-
duksiin ja tekemättä, jos niihin ei tar-
tuta järjestelmällisesti.

Leino vinkkaa ensinnäkin tutustu-
maan SPEKin nettisivuilta löytyvään
Omatoiminen palotarkastus -listaan.
Listassa kartoitetaan koko talo ulla-
kosta kellariin saakka, niin keittiötä,
makuuhuoneita, sauna, pesutiloja
kuin porraskäytäviäkin myöten.

– Eihän koko listaa tarvitse kerralla
käydä läpi, vaan lähtee tekemään sitä
vähitellen, yksi asia kerrallaan.

Koska keittiö on kodin sydän, pa-
loturvallisuuden läpikäynti on Lei-
non mukaan luontevaa aloittaa siel-
tä. Hän kehottaa kiinnittämään huo-
miota etenkin lieden ympäristöön.

– Joku vakuutusyhtiön edustaja on
sanonut kerran hyvin, että keittiö on
kotona ainoa huone, jossa on laite,
jonka pitää olla välillä todella poltta-
van kuuma.

Sen mukaisesti ruuanlaittoon tu-
lisi keskittyä rauhassa, ja varmistaa,
että puitteet siihen ovat turvalliset.
Kokkaamisen lopuksi lieden päälle

tai ympärillekään ei saisi jäädä ylimääräistä palavaa materiaalia, joka voisi kaatua liedien päälle ja aiheuttaa vaaran, jos joku ohikulkiessaan onnistuu napsauttamaan liedien vahingossa päälle.

Alkusammutustaidot voivat säästää harmilta

– Jos kotoa löytyy alkusammutuskalusto, parhaimmillaan tilanteen voi hoitaa niin, että varoitin hälyttää ja palon alku sammutetaan alkusammutuskalustolla, Leino kertoo.

Yksinkertaisimmillaan alkusammutusväline voi olla kuiva kattilankansi, joka sopii tiiviisti pataan ja kattilaan rasvapalon yllättäessä. Jos se ei tehoa, talossa olisi hyvä olla saatavilla sammutuspeite tai jopa käsiammutin.

Kynnys alkusammutuskaluston hankkimiseen madaltui hiukan vuoden 2025 alussa, jolloin voimaan tullut lakimuutos salli myös muunväristen kuin punaisten sammuttimien myymisen kotitalouskäyttöön.

– Siinä mentiin samaan suuntaan kuin sammutuspeiteissä, joissa on tarjolla montaa kuosia. Saadaan se omaan silmään ja makumaailmaan sopiva.

Yksittäisen henkilön on Leinon mukaan kuitenkin harmillisen vaikeaa päästä harjoittelemaan alkusammutusta käytännössä. Hän vinkkaa, että esimerkiksi paikalliset omakotiyhdistykset voisivat tilata jäsenilleen alkusammutuskoulutusta, jolloin hintakin voi olla kohtuullinen. Asiaan kannattaa perehtyä edes netistä löytyvän videomateriaalin avulla.

– Mitä tutumpaa se on edes ajatustasolla, sitä helpommin se sitten onnistuu.

Palovaroittimet ja poistumisreitit asukkaiden turvana

Kodin henkilöturvallisuuden osalta ehdoton asia Leinon mukaan on saada asukkaat turvaan esimerkiksi tulipalon syttyessä. Tässä olennaista ovat palovaroittimet – eli siis se, että niitä on riittävästi ja että ne ovat myös toimintakunnossa.

– Säännöksissä on sanottu, että varoittimia pitäisi olla 1 per alkava 60 neliömetriä. Siitä on nyt tullut jotenkin määrittävä tekijä, vaikka laki, joka on sen asetuksen yläpuolella, sanoo että varoittimia pitää olla riittävästi. Siinä ei puhuta neliömääristä mitään, Leino korostaa.

Koska ihminen on nukkuessaan kaikkein haavoittuvimman, hän toteaa palovaroittimia olevan riittävä määrä vasta sitten, kun kaikki nukkuja eli makuuhuoneet sekä ulos turvaan johtavat reitit on suojattu varoittimilla.

– Mitä tämä itse kunkin omakotitalossa sitten tarkoittaa; onko yläaulaa, ala-aulaa, eteistilaa?

Varsinkin kaksikerroksisten pientalojen osalta poistumisreitit ja niiden toimivuus on myös hyvä var-

mistaa. SPEK on lanseerannut erillisen Perheen pelastautumissuunnitelman, jossa ohjataan käymään läpi kodin poistumisreitit ja harjoittelemaan poistumista. Lasten vartuessa Leinon mukaan on hyvä kartoittaa, ketkä perheestä pääsevät mitenkään nopeasti ulos talosta hätätilanteessa, ja olisiko tämä hyvä ottaa huomioon asumisjärjestelyissä.

– Nuoriso voisi asua yläkerrassa, kun he pääsevät reippaasti alas ja ulos sieltä.

Viisi perustarvetta varautumisen runkona

Paloturvallisuuden lisäksi kotitalouksilla on tärkeä rooli erilaisiin kriisi- ja häiriötilanteisiin varautumisessa. SPEKin varautumispäällikkö **Markus Latva-aho** neuvoa miettimään kodin varautumista muuttaman perustarpeen kautta.

– Eivät ne itse asiassa kauhean monimutkaisia asioita ole. On vettä muutama litra valmiina ja valmis puhdas astia, jolla pystyy hakemaan vettä vedenjakelupisteestä, hän kertoo.

– Ihminen tarvitsee aina vettä, lämpöä ja ruokaa, ja sitten tulevat hygieniasiat, että vatsataudit ja muut tartuntataudit eivät ala leviä.

Viidentenä hän mainitsee yhteydet, olivatpa kyseessä sitten puhelinyhteydet esimerkiksi hätäkeskukseen soittamista varten tai tietoliikenneyhteydet, joiden avulla voidaan saada tietoa tilanteesta ja vastaanottaa viranomais- ja häiriötiedotteita.

Esimerkiksi patteriradio sisältyy kotivara-listauksiin, mutta löytyy Latva-ahon mukaan loppujen lopuksi melko harvasta kodista. Hän kuvailee sen olevan ”varajärjestelmien varajärjestelmä”, joka liittyy pääasiassa sodan ajan uhkien ja poikkeusoloihin. Useimmissa häiriötilanteissa ensisijaisia tiedotusvälineitä ovatkin sen sijaan matkapuhelin, televisio, kunnan verkkosivut, paikallisuutiset tai 112 Suomi-sovellus.

Sähkökatko voi katkaista vedensaannin ja lämmityksen

Etenkin puhtaan veden saanti on häiriötilanteissa kriittinen asia. Aiheesta tehdyistä kyselyistä on kuitenkin käynyt ilmi, että vesivarauminen on Suomessa huonolla tolalla. Latva-aho pohtii suomalaisten tottuneen hyvään vesihuoltojärjestelmään, jonka lisäksi monella on haja-asutusalueella esimerkiksi oma porakaivo.

– Jos tulee sähkökatkos ja porakaivo ei toimi, tai jos kunnalliseen vedenjakeluun tulee häiriötä, vedensaanti kuitenkin häiriintyy helposti.

Sähkökatkos voi rampauttaa myös omakotitalon lämmityksen, vaikka käytössä olisi öljylämmitys: jos järjestelmän kiertovesipumppu lamaantuu, talo alkaa viiletä nope-

ILMASTOINTI-KANAVIEN SÄÄTÖ-JA PUHDISTUS

Muista vuosinuohoukset!

Ota yhteyttä ja pyydä tarjous!

NUOHOU- JA ILMASTOINTIPALVELU RÄTY

PAIKALLISTA PALVELUA JO 40 VUOTTA.

0500 548 882 www.nuohousjailmastointipalveluraty.fi

PALOTURVALLISUUDEN ASIAANTUNTIJA

GasPoint Oy

- Sammuttimet ja paloturvatuotteet
- Nestekaasuhuollot, -asennukset ja -tarvikkeet
- Nestekaasujärjestelmien koepönnistukset
- Kaasupullohuollot • CO2-täytöt
- Teollisuuden kaasuverkostot

TERVETULOA SÄKKITIELLE!

Puh. 014 337 0300 • www.gaspoint.fi
Säkkitie 5, 40320 JYVÄSKYLÄ

asti. Takka olisi Latva-ahon mukaan hyvä varajärjestelmä ja löytyy useimmista omakotitaloista, mutta on toinen kysymys, onko sitä varten varattu polttopuuta?

– Moni on ollut sitä mieltä, että se on niin kallis järjestelmä, että ei ole joko ostanut takkapuita tai rakentanut takkaa ollenkaan.

Hän kehottaa omakotiasujaa miettimään, miten talon – tai ainakin yhden huoneen – saisi pidettyä häiriötilanteissa lämpimänä. Tarvitaanko tilanteessa lisälämmitystä, esimerkiksi kaasulämmittintä tai muuta varalla olevaa järjestelmää?

– Ja pystyykö takalla tekemään ruokaa? Tai onko pihalla kaasugrilli, jolla voi tehdä ruokaa?

Hädän hetkellä naapuriapu on arvossaan

Latva-Aho toteaa säiden ääri-ilmiöiden yleistyneen viimeisten viiden vuoden aikana.

– Ennen oli syysmyrskyjä, mutta nyt myrskyjä tulee siihen aikaan, kun puissa on vielä lehdet. Siinä on riski, että puita alkaa kaatua ajoväylille, ja kaupungissakin sähkölinjojen päälle. Alueella jäädään vähän eristyksiin, ja veden ja sähkön jakeluun tulee häiriöitä.

Hän lisää myös tulvien määrä samalla kasvaneen.

– Kaupunkitulvia on paljon ja voimakkaita sateita, joissa hulevesiverkoston kapasiteetti ei riitä. Vettä tu-

lee kaduille ja kellareihin ja aiheuttaa teiden sortumia ja vesi- ja sähköongelmia.

Latva-Aho arvioikin häiriötilanteiden olevan siis vain lisääntymään päin. Sitä varten kotivaran tulisi olla kunnossa. Omakotiasujan olisi myös hyvä tarkistaa, onko omassa pihapiirissä esimerkiksi huonokuntoisia puita, jotka voisivat aiheuttaa haittaa kaatuessaan, ja miettiä pitäisikö ne kaataa jo ennakoon.

Kodeissa ei tarvitse kuitenkaan varautua erikseen sotaan tai syysmyrskyyn, korostaa Latva-aho. Molemissa tilanteissa tarvitaan perimmiltään samanlaista varautumista. Olennaista onkin laittaa kotivara kuntoon ja miettiä valmiiksi, mitä taitoja noissa tilanteissa tarvitaan – ja käydä niitä myös yhdessä läpi perheen kesken.

Hän painottaa myös vanhan kunnan naapuriavun merkitystä. Jotta apua olisi tarvittaessa helpompi tarjota ja vastaanottaa puolin ja toisin, omakotiasujien olisi hyvä ottaa tavaksi edes tervehtiä naapureitaan aidan yli.

– Ja jos naapurustossa on iäkkäämpää väkeä, niin talvella vaikka vähän auttelisi heitä.

Lisätietoja kotitalouksien varautumisesta löytyy Suomen kansalliselta varautumissivustolta osoitteesta www.72tuntia.fi ja tulipalojen ehkäisemisestä SPEKin verkkosivuilla www.spek.fi/esta-tulipalo. ■

Teksti: Ulla Sirén

Hus turha roju, tervetuloa levollisuus

Ylimääräisen tavarankasaantumisen pakkaaminen kotiin kuormittaa mieltä ja haittaa kodin toimivuutta. Millekään uudelle ei tunnu löytyvän tilaa, siivoaminen ärsyttää ja ympäristö näyttää rauhattomalta. Silloin auttaa yksi päätös: nyt karsitaan pois kaikki turha!

Tavarankarsiminen kodista alkaa olla ajankohtaista viimeistään silloin, kun kaapit tuntuvat ahtailta ja epäsiisteiltä, vaikka ne olisivat järjestyksessä. Yhä enemmän tavaraa jää väliaikaisesti näkyville koreihin, laatikoihin tai kasoihin. Ja väliaikainen on toisinaan niin pitkä aika, että siitä tulee pysyvä asiantila.

Johtava asiantuntija **Niina Silander** Marttaliitosta muistuttaa, että tilan vapautuminen voi selvittää myös mielen kaaosta. Siisti ja selkeä koti on rauhoittava: se luo mielikuvan hallittavuudesta ja helpohoitaisuudesta.

Tavarakasoja selvittäessään saattaa sitä paitsi tehdä löytöjä jo unohtuneiden tavaroiden joukosta, ja innostua niiden kautta jostakin uudesta asiasta – tai vanhasta, joka on jostakin syystä joutunut elämässä taka-alalle.

Tavara tapaa kasaantumaa

Tavaraa kertyy kodin nurkkiin monenlaisista syistä. Joskus turhiksi tulleita tavaroita, kuten lasten pieneksi jääneitä vaatteita, ei vain jaksa tai ehdi alkaa selvittää. On helpompi sytätä ne varastoon odottamaan otolli-

sempaa hetkeä.

Yleinen syy panna käytöstä poistettua tavaraa talteen on oletus, että sitä voi vielä joskus tarvita. Tavarankarsimiseen sisältyykin aina riski, että hävitetään jotakin, jota myöhemmin kaivataan, mutta loppujen lopuksi harva käyttöesine on kokonaan korvaamaton.

Niina Silander kannustaa ajatustestiin, milloin viimeksi on todella tarvinnut esimerkiksi hylättyjä urheiluvälineitä tai vanhoja vaatteita. Jos jokin tavara on ollut monta vuotta kokonaan poissa käytöstä, sitä tuskin

tarvitaan jatkossakaan.

Myös uudet elämäntilanteet vaikuttavat kodin esineiden määrään. Kun kaksi ihmistä muuttaa yhteen, kummallakin on mukanaan aikaisemmin hankitut tavaransa. Uudessa kodissa ei välttämättä ole tarvetta kahdelle leivänpaahtimelle, kahvinkeitinille tai imurille, mutta toisen voi viedä varastoon ja ottaa esille sitten, kun ensin käytössä ollut tulee tiensä päähän. Samalla logiikalla tulee kuitenkin laitettua talteen kaikkea sellaista, jolle ei koskaan löydy käyttöä taloudessa.

Freepik

Jotkut kirpputorit ottavat tavaraa myyntiin myös sillä periaatteella, että ne hoitavat asiakkaan tuomien tavaroiden hinnoittelun ja myynnin, ottavat provision itselleen ja maksavat loput asiakkaalle.

Ylimääräistä tavaraa voi lisäksi kulkeutua kotiin, vaikka sitä ei varsinaisesti hankkisi itse. Yksi tavallinen tapa on kuolinpesien selvitys, jonka seurauksena täytyy ottaa vastaan omien vanhempien tai muiden läheisten henkilökohtaista omaisuutta. Myös perheen opiskelemaan lähtevä nuoriso saattaa jättää säilytettäväksi kaikenlaista, jota myöhemmin ehkä tarvitsee – tai sitten ei.

Kirppiskassi tunteiden tueksi

Tunnesyyt ovat vahva vaikutin säilöä erilaisia esineitä kotiin. Yhdelle muistot menneistä elämänvaiheista liittyvät tiettyihin esineisiin; jollekul-

le tutut tavarat ympärillä tuovat merkittävän turvallisuudentunteen. Jotkut pitävät tärkeänä, että suvun esi-neperintöä säilyy jälkipolville.

Sellaisista tavaroista luopuminen voi tuntua siltä, kuin hyvästelisi samalla muistonsakin.

– Niin ei tietenkään tarvitse eikä pidäkään tehdä. Käsitteenä turha tavara merkitsee eri ihmisille eri asiaa. Tavarankarsiminen ei ole samaa kuin pyrkiminen äärimmäiseen minimalismiin. Se tarkoittaa, itselle sopivan, hallittavissa olevan tavaramäärän tavoittelua, Niina Silander selittää.

Silanderilla on tarjota täsmäniksi, joka voi auttaa valinnan vaikeudessa: pakataan mahdollisesti pois lähtevät esineet puhtaina ja lajiteltuina erilli-

seen kassiin, joka pannaan sellaiseen sivuun, mutta säilytetään edelleen kotona.

– Kirppiskassi on valmiina vietäväksi pois, mutta sieltä voi vielä hakea takaisin tavaroita, joita kaipaavat tarvitsee. Jos pakattu kassi on odotellut pitkään ilman, että kukaan on halunnut ottaa sieltä mitään, sen laittaminen eteenpäin helpottuu. Luopuminen on silloin tavallaan jo tehty, hän sanoo.

Yksi hylly kerrallaan

Jos koko koti tuntuu olevan täynnä tavaraa, ja selvittämättömiä koreja, kasseja ja muovipusseja lojuu joka kaapin alahyllyllä, kannattaa aloittaa siivous yhdestä rajatusta kohteesta, Niina Silander neuvoo.

– Koko urakka voi tuntua ajatuksenakin niin isolta, että siihen ei millään jaksata tarttua. Siksi on parasta olla miettimättä sitä kokonaisuutena, vaan pieninä osina, joita voi laittaa kuntoon yksi kerrallaan, hän ehdottaa.

Esimerkiksi voi aloittaa keittiön mukihyllystä tai eteisen lapas- ja villasukkakorista ja miettiä, mitkä tavaroista oikeasti ovat käytössä ja mitkä jäävät aina kaapin perälle. Poistamalla ylimääräiset joukosta saa tehtyä tilaa niille, joita oikeasti käytetään ja tarvitaan. Kun huomaa onnistuvansa yhdessä kohdassa, tavaroita karsivaa siivousta voi vähitellen laajentaa, kunnes koko koti on käyty läpi.

Projekti ei silti lopu vielä siihen. Poistettu tavara pitää lajitella ja hoitaa asianmukaisella tavalla eteenpäin. Tuttu perusohje on jakaa tavarat kolmeen ryhmään: hyväkuntoisiin ja arvokkaisiin, jotka voi muuttaa rahaksi, ehjiin ja siisteihin mutta rahallisesti vähäarvoisiin, jotka voi lahjoittaa pois, sekä rikkinäisiin ja muuten käyttökelvottomiin, joiden osoite on jätteenkierrätys.

– Jos ei ole aikaisemmin tottunut myymään omia tavaroitaan, kannattaa ensin tutustua netti- tai fyysisiin kirpputoreihin ja tutkia ja vertailla niiden hintatasoa, jotta oppii hinnoittelemaan tavarat sopivasti. Arvokkaiden esineiden hintaa, tai sellaisten, joiden arvosta on epävarma, on hyvä kysyä erikseen asiantuntijalta, vaikkapa panttilainaamosta tai antiikkiliikkeestä, Niina Silander neuvoo.

Jotkut kirpputorit ottavat tavaraa myyntiin myös sillä periaatteella, että ne hoitavat asiakkaan tuomien tavaroiden hinnoittelun ja myynnin, ottavat provision itselleen ja maksavat loput asiakkaalle.

Hyödytön muuttuu avuksi

Moni haluaisi mielellään ohjata itselleen tarpeettomat esineet hyväntekeväisyyteen. Siihen on monia erilaisia tapoja riippuen siitä, millaisesta tavarasta on kysymys.

Yksi osoite ovat tietysti hyväntekeväisyysjärjestöt. Muun muassa UFF, Fida, SPR:n Kontti ja Pelastusarmeija ottavat vastaan ehjiä ja siistejä huonekaluja, vaatteita ja kodin käyttöesi-

neitä, samoin koriste-esineitä, rii-jyjä, tauluja, valaisimia ja muuta kodinsisustukseen liittyvää. Myös kiertäyskeskuksiin voi viedä vastaavia tavaroita. Monilta järjestöiltä ja kiertäyskeskuksilta voi tilata hakijan, joka noutaa lahjoituksen kotoa asti.

– Hyväntekeväisyyteen voi lahjoittaa monenlaista tavaraa, kunhan muistaa pari tärkeää asiaa. Ensinnäkin kaikkien lahjoitustavaroiden täytyy olla käyttökuntoisia, ehjiä ja puhtaita. Rikkinäiset vaatteet tai vaikka lelusarjat tai palapelit, joista puuttuu osia, eivät ole kelpollisia lahjoitustavaroita vaan jätettä. Toiseksi pitää varmistua siitä, että lahjoitukselle on tarve. Kaikki mahdollinen ei ole tervetullutta joka paikkaan, joten kannattaa aloittaa kysymällä, Niina Silander muistuttaa.

Tavarat voi toki myös myydä itse ja lahjoittaa rahat haluamaansa kohteeseen.

Jotkut tarvikkeet, jotka eivät enää kelpaa kierrätykseen ihmisten hyväksi, voivat löytää paikkansa muualta. Kuluneet ja nuhruiset patjat, täkit, huovat, tyynyt, lakanat ja pyyhkeet voi lahjoittaa löytöeläinkoteihin, joissa niitä käytetään nukkuma- ja hoitoalustoina. Niidenkin tarvetta pitää tietenkin tiedustella ensin vastaanotajalta, ja ne on lahjoitettava puhtaina, kuten ihmistenkin käyttöön tulevat tavarat.

Nopea kierrätys säästää

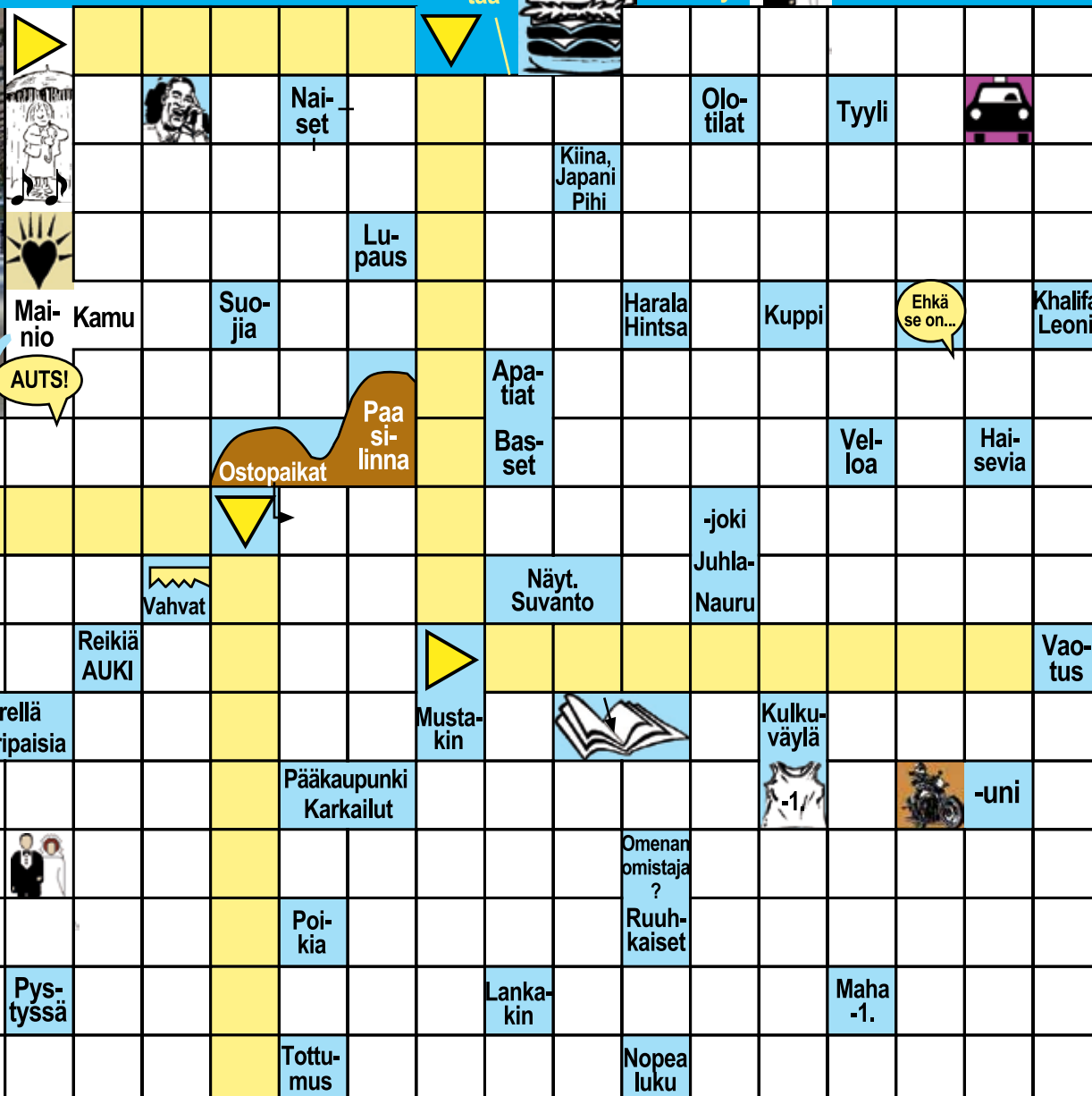
Niina Silander muistuttaa, että tavaroiden kierrättämisen tavoitteena on ennen kaikkea niiden pitkä käyttöikä, joten parasta olisi saada ne eteenpäin nopeasti. Nurkkiin seisomaan jäänyt ja unohtunut tavara vanhenee. Muoti muuttuu, harrastusvälineet kehittyvät, vanha elektroniikka ei kykene yhteistyöhön uudempien laitteiden, tallenteiden ja liitännöiden kanssa. Siinänsä käyttökuntoiset esineet muuttuvat jätteeksi, koska aika ajaa niiden ohi.

Varastokomeron pimeydessä hyödyttömänä lojuva tavarakasa voisi sitä paitsi helpottaa jonkun elämää jossakin toisaalla. Kierrätyskeskukseen viety lastensänky voi ratkaista yhden perheen akuutin ongelman; kasa hylättyjä matchbox-autoja taas saattaa sisältää aarteen, jota keräilijä on pitkään metsästänyt.

Hankalimpia ovat ongelmaesineet, kuten muodista poistuneet vaatteet tai esimerkiksi sukulaisten arvottomat sisustustaulut. Kuka huolii 20 vuotta vanhoja vauvan potkukousuja tai tauluja, joissa kehykset ovat kuvaa arvokkaammat?

Niina Silander muistuttaa, että kirppistely on nykyään suosiossa, ja se taas tarkoittaa, että retro kelpaa.

– Nykyaikana ei ole olemassa vain yhtä muotia, vaan monien mielestä vanha ja erikoinen on kiva, ja he etsivät juuri sitä. Siksi veisin arvottomilta tuntuvat mutta ehjät ja käyttökelpoiset esineet joka tapauksessa kirpputorille tai kierrätyskeskukseen. Aivan kaikelle ei löydy ostajaa, mutta ylläpitäjät osaavat hoitaa sellaiset oikeaan lajitteluun, hän rohkaisee. ■

Unelmiesi omakotitontti on nyt todellisuutta

Äänekoski tarjoaa parempaa arkea kuuntelemalla ja toteuttamalla aktiivisesti asukkaidensa toiveita. Muhluniemen asuinalue onkin monille haaveiden täyttymys: edullisia tontteja ja väljää asumista Niiniveden rannalla, hyvien kulkuyhteyksien ja toimivien lähipalveluiden ääressä.

Äänekoski on täydellinen yhdistelmä luonnon rauhaa ja kaupungin mukavuutta. Sen vetovoima ei kuitenkaan perustu vain kaukisiin järvimaisemiin, eikä edes erinomaiseen sijaintiin: kaupunki on tehnyt jo vuosia aktiivista työtä mahdollistaakseen asukkailleen mukavan, sujuvan arjen.

Esimerkkinä tästä ovat Äänekosken päiväkotien pienet ja kodikkaat yksiköt. Lapsiperheiden elämää helpottaa myös vahva kouluverkosto, johon on todella panostettu.

– Vuonna 2025 valmistui suuri Koulunmäen yhtenäiskoulun C-rakennus, jonka toiminta on päässyt alkamaan syksyllä, kertoo kaupungin maankäyttöpäällikkö **Juha Koskinen**.

Kaupunki on satsannut lisäksi monipuolisiin harrastusmahdollisuuksiin. Jokaiselle löytyy täältä jotain, olipa innostunut sitten urheilusta tai kulttuurista. Ja sama koskee myös asumista: Koskinen toteaa tontteja ja asuntoja olevan monipuolisesti tarjolla.

– Pyrimme maahankinnoilla ja ostoilla vastaamaan kysyntään, ettei tulisi tilannetta, että olisi tulijoita, mutta ei tontteja tarjolla. Olisi kumma, jos rakentajalle ei löydetäisi jotain tonttia, kunhan tiedämme, millaiset ovat tarpeet!

Muhluniemi vastaa monenlaisiin toiveisiin

Vuoden 2024 alussa Äänekosken kaupunginhallitus päätti ostaa lisää maata suositulta Hirvaskankaan ja Koiviston alueelta. Alueella on tarjolla laadukkaita omakotitalotontteja, jotka ovat olleet viime vuosina erityisen haluttuja.

– Kysyntää on tuntunut olevan juuri Hirvaskankaan ja Koiviston suuntaan, toteaa Koskinen.

Kaikki eivät suinkaan halua asua pienellä tontilla asemakaava-alueella. Uudet Muhluniemen omakotialueet tarjoavat järvenrantatontteja ja tilaa väljempää asumista kaipaaville. Alueella noudatetaan yleiskaavaa ja tontit ovat noin 3 000–5 000 m² suuruisia. Tänä keväänä huutokauppaan tulee huutokauppaan uusia Postimestarintien tontteja, joista löytyy myös omarantaisia vaihtoehtoja. Lisäksi markkinoidaan rakennusmessuilla uusia asumisen ratkaisuja sekä muutamia vapaana olevia rantatontteja.

– Muhluniemessä on Niinivesi ihan vieressä ja ilmansuunnat tonteille ihanteelliset. Näin hyviä tontteja on harvoin tarjolla, Koskinen kehuu.

Kaupunki on tehnyt uudelle alueelle jo suuria investointeja. Uusi Koiviston hirsikou-

Urpo Minkinen

Rakenna unelmiasi Äänekoskelle Muhluniemeen!

lu sijaitsee alle kahden kilometrin päässä, ja sen yhteyteen on vasta valmistunut myös hirsinen päiväkotikoti. Hirvaskankaan keskustassa alle viiden kilometrin päässä sijaitsevat ruokakaupat, apteekit ja muut palvelut.

Muhluniemen sijainti on ihanteellinen myös työmatkaliikennettä ajatellen. Jyväskylään on matkaa alle puoli tuntia ja Äänekosken keskustaan ajaa noin 10 minuutissa. Kaupungin monipuoliset palvelut, kuten vuonna 2022 uusittu Kulttuurikeskus Painotalo, ovat helposti saatavilla.

– Nelostie paranee koko ajan ja vie nopeasti, se on myös valtti täällä, Koskinen huomauttaa.

Tonttien myynti alkaa maaliskuussa

Äänekosken kaupunki on mukana Jyväskylän Rakennusmessuilla 20.–22.3. Kaupunki toivottaa kaikki kiinnostuneet lämpimästi tervetulleiksi messupisteelleen B-315, jossa esitellään myös Muhluniemen omakotitalotontteja.

Lisäksi messuosastolla pääsee tutustumaan Keskustaajamien Älykkäät kylähankkeen erilaisiin asumisen ratkaisuihin ja uudenlaiseen keskustan kehittämiseen.

Muhluniemen tontit huutokaupataan messujen jälkeen Äänekosken internetsivuilla. Tonttien pohjahinnat alkavat 18 000

eurosta, poikkeuksena kalleimmat rantatontit, joiden pohjahinta on 45 000 euroa. Alueen kunnallistekniikkaa ja tiestö ovat valmiina, joten tonteille pääsee rakentamaan heti keväällä.

Huutokauppasivu löytyy maaliskuussa osoitteesta: www.aanekoski.fi/asuminen-ja-ymparisto/tontit-ja-rakentaminen/muhluniemen-omakotitalotontit

ÄÄNEKOSKI
Tulevaisuus asuu täällä

Maankäyttöpäällikkö
Juha Koskinen
0400 641 829
juha.koskinen@aanekoski.fi

Maankäyttösihteeri
Päivi Peltoniemi
0400 115 235
paivi.peltoniemi@aanekoski.fi
tai tontit@aanekoski.fi

www.aanekoski.fi

Kotimaiset
kiintokalusteet
kaikkiin kodin tiloihin
VARAA MAKSUTON SUUNNITTELUPALVELU

TOPI-KEITTIÖT JYVÄSKYLÄ
AHJOKATU 14
40320 JYVÄSKYLÄ
020 7343 960

AUKIOLOAJAT:
MA KLO 10-17
TI-PE KLO 9-17
TOPI-KEITTIOT.FI

**Laadukkaat ilmalämpö- ja
ilmavesilämpöpumput
asennettuna sekä huollot!**

DAIKIN

**MITSUBISHI
ELECTRIC**

GREE

**KS
ILMALÄMPÖ OY**

040 411 4288, toni.ekman@ksilmalampo.fi

Katso lisää www.ksilmalampo.fi

**VESIKAIVOT
Ø 5,5"-6,5"**

LÄMPÖKAIVOT

- Uppopumput porakaivoon
- Kalvopainesäiliöt
- Mökkiporakaivot - myös sähköttömiin kohteisiin
- Porakaivojen huollot

**Teemme VESI- ja
LÄMPÖKAIVOJEN
PORAUKSET
Saneeraus- ja
uudiskohteisiin**

**PORAKAIVOLIIKE
KALLIONIEMI OY**

014-761168

www.porakaivoliikekallioniemi.fi

**Ammattitaidolla
vuodesta 1966**

**Hyödynnä työstämme
kotitalousvähennys!**

**luotettava
kumppani®**

**Viialantie 69,
42220 Kaipola**

Hei lukija

Askarruttaako kodin remontointi?

**Jaa remonttikokemuksesi tai
toivo juttuaihetta osoitteessa:**

omakotilehdet.fi/palaute

Omakoti